HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST"

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Officieele mededeeling.

Nederland te Parijs in 1931.

Gedenkboek van de Nederlandsche Deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling.

Uitgave van de Vereeniging „Oost en West", ten bate van het Steuncomité Parijs.

Onder Redactie van Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., lid van het Hoofdbestuur van „Oost en West".

Reeds hebben hun medewerking toegezegd Mevr. M. C. van Zeggelen en de heeren D. J. Balfoort, Prof. Dr. L. P. le Cosquino de Bussy, Prof. J. C. van Eerde, P. A. J. Moojen, Dr. J. Stroomberg, T. B. Roorda, K. van der Veer, Dr. L. J. van der Waals, Dr. F. C. Wieder en R. Zuyderhoff.

Het boek zal worden gedrukt op Kunstdrukpapier en rijk worden geïllustreerd. De prijs zal bedragen *f* 5.— ingenaaid en *f* 6.50 in linnen stempelband.

Het jaar dat voorbij ging.

Ned. Oost- en West-Indië in 1931.

II.

De wisseling van Gouverneur-Generaal is altijd een evenement in onze koloniale historie. Zij biedt de gelegenheid, welke ook steeds wordt gebruikt, een blik terug te werpen en een verwachting uit te spreken ten aanzien van de toekomst. De redevoeringen door Jhr. de Graeff bij zijn vertrek door Jhr. de Jonge bij zijn optreden als Gouverneur-Generaal uitgesproken, zijn in dit verband en juist in dit tijdsgewricht documenten van ongewoon groote beteekenis geworden. Men kan niet zeggen, dat met het vertrek van Jhr. de Graeff een bepaald regime werd afgesloten, maar wel, dat er een tijdperk werd afgesloten, beheerscht door financieele en economische verhoudingen, welke menschelijkerwijs gesproken, in de geschiedenis van Nederl. Oost-Indië niet meer zullen terugkeeren. Betrekkelijk stond het bestuursbeleid van den afgetreden Landvoogd hier buiten. Hij droeg het bestuur over op een tijdstip waarop de wereld-depressie ook ten aanzien van onze koloniale samenleving zeer bijzondere eischen ging stellen, waardoor het treffen van ingrijpende maatregelen noodzakelijk werd. Met lapmiddelen kon niet langer worden gewerkt; het oude gebouw waarin de Indische staatshuishouding was ondergebracht, bleek zelfs voor restauratie ongeschikt. Afbreken was het eenig mogelijke en weer opbouwen van den grond af. Het aldus nieuw opgetrokken gebouw, — het is nog lang niet gereed, maar Jhr. de Jonge houdt scherp toezicht op den bouw en het zal onder zijn opperste leiding best in orde komen! —, ziet er heel wat soberder uit, heel wat eenvoudiger van inrichting dan het oude. Er is natuurlijk een tijd van overgang waarin men aan de nieuwe inrichting wennen moet, maar tal van invloeden van buiten-af zullen daartoe medewerken. Het zal er best in uit te houden te zijn en de tijd zal spoedig genoeg komen, dat men niet beter weet of het is altijd zoo geweest....

Maar op dit oogenblik zijn wij nog niet zoo ver. Het veranderen valt velen nog moeilijk; niet iedereen begrijpt, dat het voor zijn bestwil is. Het is waar, 't is alles ietwat plotseling gekomen, maar dat bracht nu eenmaal het karakter van deze wereldcrisis mede.

Het jaar 1931 zal bekend blijven staan als het jaar der groote veranderingen in de Indische staathuishouding. Veranderingen, welke, individueel bekeken, stuk voor stuk „nadeelig" schijnen, maar die toch op den duur een zegen voor de gemeenschap zullen blijken. Het afgeloopen jaar bracht de ontdekking van „het topzware element" in de Indische huishouding en wel zeer moeten wij ons verheugen over de omstandigheid, dat er op het oogenblik mannen zijn in Indië die den moed en het goede inzicht hebben dit saneeringswerk op de meest doeltreffende wijze te verrichten. Het jaar 1931 willen wij daarom ook karakteriseeren als het jaar der wijze bezinning. Niet iedereen is het eens geweest met deze aan den dag gelegde wijsheid; er is vaak en veel en scherpe critiek uitgeoefend. Maar reeds het nieuw begonnen jaar zal in dit opzicht corrigeerend werken.

Voor groote rampen zijn Oost- en West-Indië in het afgeloopen jaar gespaard gebleven. Het jaar 1931 begon weliswaar met de na-ellende van de Merapi-uitbarsting in de late Decemberdagen van 1930, maar op vulkanologisch gebied is het jaar, dat voorbijging, gelukkig rustig gebleven. Een rampzalige gebeurtenis was de groote brand op het terrein der Bataafsche te Sanga Sanga, waarbij zes Europeesche geëmployeerden den dood vonden. Een woord van weemoedige herdenking is hier zeker op zijn plaats. Nadat in September de wekelijksche luchtdienst Amsterdam—Batavia vice-versa was ingeluid met de indrukwekkende door Hare Majesteit de Koningin op Schiphol bijgewoonde vlootrevue, werd ons volk in het moederland en overzee wel zeer diep getroffen door de vliegramp te Bangkok op 6 December j.l. Deze vliegramp maakte te dieper indruk omdat de wekelijksche luchtverbinding, die Indië en Nederland, — mede in den geest onzer Vereeniging — zooveel nader tot elkaar brengt, tot op dat oogenblik volmaakt gewerkt had.

Wanneer wij de gebeurtenissen nagaan die betrekking hebben op „Indië en Europa", dan moeten wij in de eerste plaats releveeren de schitterende wijze waarop onze overzeesche gewesten op de koloniale wereldtentoonstelling in het Bosch van Vincennes waren vertegenwoordigd, vóór, maar toch ook nog na den noodlottigen brand die het groote en grootsche paviljoen in luttele uren tijds verwoestte. „De geheele wereld", om het zoo te zeggen, heeft daar kunnen zien wat Nederland in de Indiën heeft tot stand gebracht en de geheele wereld is er vol lof over geweest. In Nederland had de 3 October-Vereeniging te Leiden het initiatief genomen om de vele duizenden menschen „van buiten", die op den 3den October van ieder jaar naar de oude Sleutelstad trekken, iets van Indië te laten zien. De optocht „Oost en West", welke dien dag door Leiden's straten trok, is een groot succes geworden en had zeer zeker koloniaal-propagandistisch een niet gering te schatten beteekenis.

Nederlandsch Oost-Indië heeft ook in het afgeloopen jaar — evenals in de beide vorige jaren — in een brandpunt van internationale belangstelling gestaan. De buitenlandsche dagbladpers wijdt geregeld artikelen aan onze overzeesche gewesten en bij gelegenheid van de tentoonstelling in Vincennes zijn deskundige schrijvers in vrijwel alle landen over onze Indiën aan het woord geweest.

Hadden wij in 1929 het bezoek aan Indië van het Belgische kroonprinselijk echtpaar en van den koning van Siam met zijn gemalin te boeken, in 1930 werd Indië — behalve door vele buitenlandsche geleerden — bezocht door den Gouverneur van de Straits Settlements den heer Cecil Clementi, die per vliegtuig van de Kon. Nederl. Ind. Luchtvaart-Mij. van Singapore naar Java reisde. In 1931 was de Fransche minister van Koloniën, Paul Reynaud, gast van onze koloniale regeering. De Fransche minister, in zijn land teruggekeerd, liet zich in geestdriftige bewoordingen over dit bezoek uit. Ook de gouverneur der Filippijnen, juist dezer dagen afgetreden, bracht een bezoek aan Indië. De heer Dwight M. F. Davis kwam op 20 Maart te Belawan aan en werd op 26 Maart officieel te Batavia ontvangen, waarna hij via Bali en Makassar naar de Filippijnen terugkeerde. Ook deze hooge buitenlandsche bezoeken toonde groote bewondering voor de wijze waarop Nederland zijn taak van groote Koloniale Mogendheid opvat en volbrengt. Wij zouden onvolledig zijn, indien wij hier niet in herinnering brachten een rede, welke William C. E. Redfield, minister van Handel onder president Wilson, gehouden heeft in Februari j.l. aan een feestmaal te New-York, waarbij hij een probleem aanraakte „waarover zich de staatslieden van alle koloniseerende mogendheden het hoofd breken." „Hoe spelen de Nederlanders het klaar, om op een afstand van 12.000 mijl, een koloniaal rijk te besturen met een bevolking van 50 millioen zielen en

Van Oost naar West

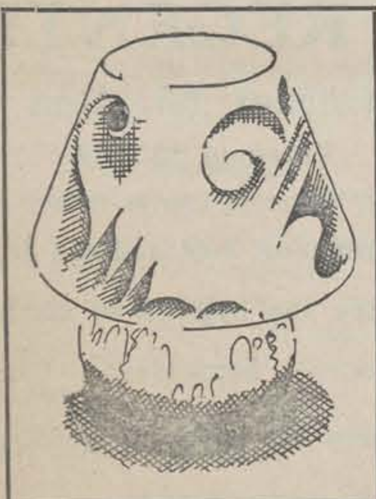
„Volkslux" is alles en . . . de rest"

Gij hebt in Indië veel te veel betaald en dat kunt ge ook hier weer doen. Gij kunt ook weinig betalen en een prul koopen, maar dat wilt gij zeker niet. Gij wilt iets

artistieks en toch ook een degelijk artikel

in Uw woning hebben en gij wilt daarvoor geen buitensporigen prijs betalen... Ziet dat is nu juist het principe van „Volkslux". De naam zegt het reeds. Dit is de zaak, die werkelijk degelijke luxe wil mogelijk maken voor gansch het Nederlandsche volk. — Gij brengt een mooie vaas mede, wij maken er voor U een mooie Lamp van, geheel gemonteerd, zonder beschadiging . . f 1.75

Moderne perkamenten Wandlichten in vele soorten vanaf 90 cent. Prima Electra **Strijkijzer,** ook geschikt voor de Tropen compleet . . . . f 2,95

„Volkslux", Boekhorststr. 157, Den Haag

Eenige passen voor de brug 5300

WALDORP=RADIO

De geheele wereld in Uw huiskamer!

Vraagt onze gemakkelijke betalings-conditiën. 5346

Paul Krugerlaan 239-241, Den Haag. = Tel. 333726.

KAWEE'TJES

APELDOORN

G. HEBING 5192

Specialiteit in Binnen- en Buitenlandsch Fruit.
Visch en Groenten, Conserven annex Aardappelenhandel.
Mariastraat No. 25, APELDOORN. — Tel. 1234.

Algemeene binnen- en buitenlandsche Boekhandel. — Leesportefeuilles.
DIXON'S BOEKHANDEL 5214
Hoofdstraat 170. APELDOORN.

ARNHEM

Maatschoenmakerij — Specialiteit in Rij-Kaplaarzen
G. FLIPSE & ZONEN - ARNHEM
KONINGSTRAAT 10 TELEFOON 1483
Magazijn van prima Schoenwerk.
5203 Tevens Reparatie-Inrichting.

J. PETERS — ARNHEM
Rappardstraat 103 Telefoon 22888
HARINGINLEGGERIJ 5360
Handel in alle soorten Visch — En gros - En detail
JOHANNAPLEIN 118 — Tel. 23766 — (Opger. 1905)

GINNEKEN

N.V. Wijnhandel ELSEVIER & ZOON
Telef. 1068. Raadhuisstraat 17. GINNEKEN
Na zes uur ons filiaal Telef. 2090. 5109
Speciaal adres voor fijne Bordeauxwijnen. — Leveringen voor onze Koloniën geschieden franco zonder verhooging. Leden van „Oost en West" genieten 5 pCt. korting.

ROTTERDAM.

Familiepension Stillebroer
Essenburgsingel 126, ROTTERDAM
Ruime kamers op 1en stand, k., w. en str. water, badkamer
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West". 5038

AMSTERDAM

Meubelen — Complete Meubileering
Arnold Houtschilt N.V.
Singel 283 Amsterdam
5633

Familie Pension GEELHUIJSEN
STADHOUDERSKADE 131, AMSTERDAM. - Tel. 25668.
Ruime kamers op 1en stand, uitst. keuken. K. en w. str. w. badk. Prijs v.a. f 4.— p. p. p. d. Fam. red. 5461
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West".

Hoeden - Mantels - Japonnen
L. AUÉ (v.h. Maison Henri) 5485
Keizersgracht 770 — AMSTERDAM — Tel. 46749
(Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West")

BILTHOVEN

RADIO en ELECTRICITEIT
Firma B. VAN DER HORST
Vinkenlaan 15, BILTHOVEN. — Tel. 26226
Burgemeester de Witstraat 42, DE BILT. — Tel. 28011
Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West". 5078

HAARLEM

Vleeschhouwerij H. Houtman
Koninginneweg 46 — Haarlem
Het adres voor Indische families. 5113

Wij verhuren

KLUISLOKETTEN
TEGEN F 3.—. PER JAAR
OF F 0.50 PER MAAND
KLUISINRICHTING GEOPEND
ELKEN DAG VAN 10-3 UUR
ZATERDAG VAN 10-12 UUR
NUTSSPAARBANK te 's-Gravenhage
5132

DOET UW VOORDEEL
EN LAAT PER KILO WASSCHEN
STOOMWASSCHERIJ
N.V. GEBR. SMEELE
HAAGWEG 499-501 — LOOSDUINEN
TELEFOON No. 339214
VRAAGT TARIEVEN
5212

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BREDA
GINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
GINNEKENWEG 138 5291
KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN

van zoo'n ontzaglijke uitgestrektheid midden in de tropen?" Die vraag stelde de heer Redfield opnieuw, en zie hier zijn antwoord: „Wij Amerikanen kunnen nog veel van Nederland leeren. Deze natie kan ons tot voorbeeld strekken; zij kan ons leeren dat enorme omvang en kolossale grootte waardeloos zijn, wanneer de kwaliteit minderwaardig is. Nederland heeft nooit gemaald om uiterlijke grootte of enorme afmetingen; het let in de eerste plaats op kwaliteit. Op een of andere unique wijze heeft dit in omvang en aantal bewoners zoo kleine land, het wonder verwezenlijkt eerbied en respect af te dwingen van de gansche wereld. Nederland neemt onder alle andere landen een eenige plaats in. Waarom? Omdat het op vredelievende wijze, doch krachtig en doelbewust, zonder de groote trom te roeren, zonder aanstellerij of grootspraak, een geweldig koloniaal rijk heeft opgebouwd, dat door iederen staatsman aangezien wordt als een der striking wonders of modern times. De kracht van dit volk ligt niet in immense rijkdommen, noch in een geweldig leger of machtige oorlogsvloot, maar in de hooge kwaliteit van zijn volk, kwaliteit die geëischt wordt van hen die verantwoordelijke posities innemen". Tegenover de wel eens kleinzielige en geniepige kritiek welke vanuit zekere kringen in het moederland wordt uitgeoefend op het Nederlandsche koloniale beleid mag zeer zeker de groote waardeering worden gesteld die buitenlandsche mannen met groote gaven en breed inzicht ten aanzien van ons land als groote Koloniale Mogendheid aan den dag hebben gelegd. Het mag ook daarom hier nog wel eens worden gezegd, dat Nederland géén „klein land" is, zooals men nog zoo vaak moedelooze en krachtlooze landgenooten hoort beweren, een funeste bewering, welke ook werd ontzenuwd in het propaganda-boekje onzer Vereeniging, dat, nog vóór de groote zomervacantie in het afgeloopen jaar in dertig duizend exemplaren onder de leerlingen der lage scholen in ons land werd verspreid en dat het „koloniaal sentiment" onder de Nederlandsche jeugd aanzienlijk zal hebben versterkt.

Een schitterende daad van „Oost en West" in het jaar dat voorbijging!

(Wordt vervolgd.)

Nederlandsche Commissie voor Internationale Natuurbescherming.

De Nederlandsche Commissie voor Internationale Natuurbescherming heeft zich o.a. tot taak gesteld mede ten behoeve van het „Office International de Documentation et de Corrélation pour la Protection de la Nature" te Brussel, gegevens over de Nederlandsche koloniën te verzamelen, aan de hand waarvan het mogelijk kan worden te beoordeelen, waar positieve natuurbeschermings-maatregelen urgent en waar de stichting van belangrijke (natuur-)reservaten noodzakelijk zouden zijn. Aangezien het arbeidsveld der Commissie zeer uitgestrekt is, kan zij zich alleen van deze taak naar behooren kwijten, indien zij daadwerkelijken steun en medewerking geniet van allen, die in Nederlandsch Oost- en West-Indië, zij het beroepshalve, zij het voornamelijk of wel uitsluitend uit zuivere liefde voor de natuur, vaak en langdurig in de wilde natuur vertoeven en zich op een of andere wijze bezighouden met of wijden aan de bestudeering van de wilde fauna en flora, en hiermede in directe aanraking komen.

De Commissie doet daarom een beroep op deze natuurliefhebbers en -kenners om zooveel mogelijk inlichtingen te verstrekken over den toestand van de planten- en dierenwereld in hun ressort dan wel omgeving.

In het algemeen moeten deze inlichtingen het volgende betreffen:

1. de wijze en mate van voorkomen (en hierin gedurende de laatste jaren of zelfs decennia geconstateerde, wellicht periodieke, wijzigingen) in bepaalde, zoo duidelijk mogelijk aan te geven streken, van alle belangrijke of bijzondere planten- en dierensoorten.

Mededeeling van beschouwingen, waarnemingen of bijzonderheden zal worden gewaardeerd; hierbij moet vooral worden vermeld, of die beschouwingen en waarnemingen van rapporteur zelf afkomstig zijn of door hem werden verricht, of dat zij aan anderen werden ontleend; in het laatste geval zouden zoo mogelijk de bronnen te vermelden zijn.

Van veel gewicht is verder de vermelding van den tijd waarin, en de omstandigheden waaronder waarnemingen verricht, gegevens verzameld werden.

2. het exploiteeren of doen exploiteeren dier streken door (bekende) jagers of verzamelaars, de wijze en mate van jagen en verzamelen door de inheemsche bevolking, alsook de redenen of aanleiding daartoe, en in het bijzonder, het drijven van handel in bepaalde planten (orchideeën), dieren, dierenhuiden, e.d., en eventueel de mate van export hiervan.

3. gegevens en bijzonderheden omtrent levenswijze en gedrag van bedoelde dieren, en in verband hiermee hun verondersteld of geconstateerd nut of schadelijkheid, zoowel direct voor de menschelijke samenleving als voor de bestaansmogelijkheid van andere, positief nuttige of schadelijke dieren of planten.

De welwillende rapporteur bedenke, dat elke inlichting, hoe gering schijnbaar ook, voor den arbeid der Commissie van belang kan zijn; hij late zich daarom niet weerhouden ook alleenstaande bijzonderheden van slechts enkele planten- en dierensoorten te zenden. Alle gegevens zijn welkom; een schijnbaar op zichzelfstaand feit kan in verband staan of gebracht worden met andere, reeds eerder bekende, en hierdoor een tot dusverre ontbrekende verklaring omtrent het locaal voorkomen, verminderen, vermeerderen of verdwijnen van bepaalde planten of dieren mogelijk maken. Naast vorenomschreven vraagpunten vestigt de Commissie de bijzondere aandacht op de hiernagenoemde dieren; zij beveelt zich aan voor uwe uitvoerige gegevens:

1. Grijze Gibbon, wou-wou of owa op Java (Hylobatas leuciscus Kühl).
2. Groote zwarte Gibbon, siamang op Sumatra (Symphalangus syndactylus Desm.).
3. Kleine Gibbon (geel, licht of donkerbruin) op Sumatra en Borneo (Holybates agilis Cuvier en andere species).
4. Gekuifde Slankaap, soerili, gijak (niet de gewone monjet kerah) groote Soenda-eilanden (Semnopithecus spec.).
5. Orang Oetan, mawas op Sumatra en Borneo (Simia satyrus Linné).
6. Javaansche Neushoorn, badak, op Java, Sumatra (Rhinoceros sundaicus Cuv.).
7. Sumatraansche Neushoorn, badak, op Sumatra (Rhinoceros sumatrensis Cuv.).
8. Olifant, gadjah op Sumatra (Elephas maximus sumatrensis Temm.).
9. Tapir, tjipan-tenoek, koedoe ajer op Sumatra (Tapirus indicus Desm.).
10. Banteng op Java, Bali en Borneo (Bos sundaicus Müll en Schlegel).

11. Dwergbuffel, sapi oetan, anoasoort op Celebes (Anoa depressicornis).
12. Bergantilope, kambing oetan, noang op Sumatra (Nemorrhaedus sumatrensis Temm).
13. Hertzwijn, babiroesa op Celebes (Babirussa babirussa L.).
14. Tijger, matjan, rimau op Java en Sumatra (Felis tigris sondaica Fitzinger).
15. Panter, toetoel, mejong, gogor op Java (Felis pardus Linn).
16. Nevelpanter, rimau akar op Sumatra (Felis nebulosa Griffith).
17. Maleische Beer, broeang op Borneo en Sumatra (Ursus malayanus Raffles).
18. Goudkat, rimau merah op Sumatra (Felis temmincki Vig. en Horsf.).
19. Zwarte beermarter, bintoeroeng op Java, Sumatra enz. (Arctitis binturong Raffles).
20. Schubdier, trengiling op de Soenda-eilanden (Manis javanica Desm.).
21. Vliegende hond, kalong, in geheel Oost-Azië (Pteropus edulis Geoffr.).
22. Andere groote zoogdieren.
23. Reigers, koentoel, blekok, banjo poetih (Ardeidae).
24. Minder algemeene vogelsoorten op Celebes.
25. Python, oelar sawa, op Java, Sumatra, Borneo (Python reticulatus Sch.).
26. Leguaan, minjawak, byawak (Varanus salvator Laur).
27. Reuzenwaraan, boeaja darat op of bij Flores (Varanus komodoensis Ouwens).
28. Groote Schildpad met week rugschild (Trionyx en Pelochelys spec.).
29. Groote Moerasschildpad op Sumatra en Borneo (Orlitia borneensis Gray).
30. Zeeschildpad (Chelone spec.).
31. Snavel- of vischkrokodil, boewaja senjoelong, boewaja sapit (niet de gewone krokodil) op Sumatra en Borneo (Tomistoma Schlegeli S. Müll).
32. Endemisch voorkomende diersoorten op Nieuw-Guinea.

Mocht u geen tijd of gelegenheid hebben deze circulaire te beantwoorden, of over geen gegevens beschikken, werpt haar dan niet weg.

Elkeen heeft onder zijn kennissen of onder geschikten wel een persoon, die zich meer dan anderen voor de natuur interesseert, iemand die zich met jagen of verzamelen bezig houdt, of die speciaal belang stelt in orchideeën of andere zeldzame of fraaie planten.

Mocht men bepaalde terreinen onder de aandacht van de commissie kunnen brengen, die om een of andere reden speciale bescherming verdienen, dan drale men niet daarvan melding te maken. Fotografieën van merkwaardige landschappen en van in het wild levende dieren en planten zijn de commissie bijzonder welkom.

De commissie heeft er recht op, dat ieder naar vermogen medehelpt, dat zij haar taak zoo goed mogelijk kan volbrengen. Men dient er een internationaal belang mede en tevens de belangen van het land, waar men zijn levensonderhoud gevonden heeft.

S. KALFF †

Kenner van Ned. Indië's geschiedenis.

In alle stilte overleed op Nieuwjaarsdag den dag nadat hij zijn tachtigsten verjaardag had gevierd, de heer S. Kalff. Wij vernamen dit heengaan eerst uit het laatste nummer van het orgaan der Vereeniging van Indische Verlofgangers.

Velen kenden den thans overledene uit zijn talrijke bijdragen aan verschillende tijdschriften. Ook het „Kol. Weekblad" nam meermalen met genoegen bijdragen van zijn hand op. Wijlen Kalff schreef veel over koloniale onderwerpen, over de „petite histoire coloniale" vooral, waaromtrent hij kon vertellen als weinigen.

De heer Kalff, die zich groote kennis had verworven omtrent onze koloniale geschiedenis, was reeds zeer jong naar Indië gegaan, waar hij gedurende meer dan 20 jaar verschillende betrekkingen bekleedde. Het laatst werkte hij daar aan het „Soerabaiasch Handelsblad" Ook was hij gedurende meer dan twintig jaar vaste medewerker van de „Java-bode", waarin hij al tien jaar tijd artikelen schreef onder den naam van „Papageno"

Kalff hield veel van Indië en had steeds een open oog voor het vele goede van land en volk.

Van Week tot Week.

Van Maandag 4 tot Zondag 10 Januari.

Zware banjirs werden uit alle deelen van Indië gemeld, zoo uit W.-Java, Sumatra en Bali. De laatste teisterde vooral W.-Bali, verwoeste de weg Djembrana-Tabanan, alsmede de telegrafische kabelverbinding met Java, waardoor ten onrechte geruchten van een grooten ramp ontstonden.

Het congres der Inheemsche Vakcentrale P. V. P. N. heeft besloten tot oprichting van een werkeloozenfonds en een statistiek-bureau voor werkeloozen, terwijl op 17 Januari te Batavia een protestmeeting zal worden gehouden tegen het massaontslag bij den Pandhuisdienst. Voorts werd besloten een civiele procedure hiervoor aanhangig te maken, teneinde een jurisprudentie inzake de verhouding tusschen Landsdienaar en Staat uit te lokken.

De minister van defensie, mr. dr. L. N. Deckers is 7 dezer, vergezeld van zijn adjudant voor de zeemacht, l. t. z. 1e kl. G. G. Bozuwa, met de Lloydrapide van het Holl. Spoorstation in Den Haag naar Marseille vertrokken, waar hij zich den volgenden dag op de Sibajak zal inschepen naar Indië.

Tijdens de Volksraadszitting van 18 Januari zal een exposé van den financieelen toestand worden gegeven.

Het Suikersyndicaat verzocht toetreding tot den Ondernemersbond per 1 Januari 1932. Aangenomen wordt dat de B. E. N. I. S. O. een gelijk verzoek deed aan den Ondernemersraad.

De Siameesche Commissie van onderzoek naar de oorzaken van den ramp van de „Ooievaar", kwam tot de volgende conclusie:

Op grond van de gebleken feiten is de commissie van oordeel, dat het vliegtuig niet van den grond los kon komen tengevolge van deze combinatie van oorzaken:

1. De nooduitgang boven de bestuurderszitplaats was geopend;

2. de vrij zware last was niet behoorlijk gestuwd;

3. de poging om met den wind mee te starten moest den normalen aanloop ongetwijfeld verlengen.

Prins Leopold en Prinses Astrid, het Belgische kroonprinselijke paar vertrekt den 15den a.s. per Marnix van St. Aldegonde naar Siam en Indo-China. Of zij later hun bezoek aan Ned.-Indië zullen herhalen staat nog niet vast.

Het heet dat het niet als uitgesloten kan worden geacht, dat in de aanstaande volksraadszitting de stopzetting van alle promoties zal worden aangekondigd.

Het dep. van onderwijs bepaalde, dat van de 280 gehuwde onderwijzeressen er 117 als kostwinster in dienst kunnen blijven, gedeeltelijk echter als tweederde in plaats van volle leerkracht. De overigen zullen worden ontslagen.

Tijdens het tweede Indonesische coöperatiecongres te Soerabaja werd, na een rede van mr. Sartono besloten een instituut op te richten voor algemeen toezicht op den juisten vorm van coöperaties in geheel Indonesië, in het bijzonder de verbruikscoöperaties. Het instituut bestudeert de plannen inzake productie-coöperaties, vooral in verband met de op te richten rijstpellerijen onder deskundige leiding.

Het Bestuur der Onderofficiersvereeniging Ons Aller Belang publiceert een communiqué omtrent de audiëntie, door den G.-G. verleend aan den voorzitter en een commissaris van genoemde organisatie. De G.-G. deelde mede, dat het verzoek om de salarisvermindering geheel of gedeeltelijk niet toe te passen op de onderoff., niet ingewilligd kon worden. De vermindering van pensioenen kon buiten beschouwing blijven omdat deze in een verre toekomst ligt. Echter zou rekening worden gehouden met de lage pensioenen der onderoff. Nopens het gelijktijdig genieten van pensioen en traktement zal de G.-G. trachten een weg te vinden om lage bezoldigingen buiten dezen maatregel te doen vallen. De G.-G. gaf toe, dat de salarissen der onderoff. inderdaad laag zijn. Het was zijn meening dat de huishuren te Weltevreden te hoog zijn voor onderoff., doch het was ongewenscht dat Europeesche gezinnen in de kampong woonden.

De Pasar Malem, welke ter gelegenheid van het jubileum van den Soesoehoenan zou worden gehouden, gaat niet door, omdat het bij de tegenwoordige geldschaarschte in de desa's ongewenscht wordt geacht gelegenheid te scheppen voor het doen van onnoodige uitgaven.

Na de terugkomst van de heeren Hartman, Pauw, Wiebenga, Bennink en Eschauzier, die te Parijs aan de onderhandelingen van den Internationalen Suikerraad deelnamen, heeft mr. Hartman in een vergadering van de V. I. S. C. O. een korte uiteenzetting gegeven van het besprokene. Het groote punt was natuurlijk: Wat zal voor 1933 de restrictie zoowel van Java als van Cuba zijn. Volgens sommigen is er een bepaling in de overeenkomst-Chadbourne, welke Java zou dwingen om van het quotum 1933 af te trekken het surplus van het oogenblik en zoodoende zijn oogst 1933 rigoureus te beperken. Zeker wel tot 50 %. Deze lezing is echter zéér aanvechtbaar. Men zou eventueel genegen zijn tot drastische inkrimping der Java-productie over te gaan wanneer zekerheid zou zijn gesteld dat ook Cuba verder zou gaan met haar restrictie dan volgens de letter der overeenkomst plicht zou zijn.

Ten aanzien van de reorganisatie van de V. I. S. P. kan worden medegedeeld, dat dezer dagen een commissie gevormd zal worden uit het dagelijksch bestuur en enkele leden, welke commissie de reorganisatie zal bestudeeren.

De N.-I. Landbouwmaatschappij rekent daar al op en heeft den heer Knottenbelt, die als adviseur van de V. I. S. P. aftrad, aangezocht om voor haar naar China en Britsch-Indië te gaan en daar een voorbereiding te maken voor het verkoopen van de suiker dezer instelling, zoodra de V. I. S. P. haar werkzaamheden staakt.

De vrachten voor rubber van Java naar Amerika zijn verminderd van *f* 20,50 tot *f* 14.50 per M.³ Dit nieuwe tarief, dat werd ingevoerd onder den invloed van de vrachtvermindering te Singapore, is thans in werking getreden tot Juni a.s.. De rubberfirma E. A. Barbour and Sons te Singapore heeft opnieuw een schip gecharteerd voor het vervoer van rubber naar de S. S. Het is de Romney (5840 ton) van de Bolton Steam Shipping Cy. Dezelfde firma had in October een Zweedsche boot gecharteerd voor het verschepen van rubber. De vracht zou toen uitgekomen zijn op 28 sh. p. t. hetgeen de firma Barbour overigens weigerde te bevestigen. De normale vracht voor rubber naar Amerika was volgens de tarieven van de scheepvaartconferentie 50 sh. p. t.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Attracties op de a.s. Koloniale Tentoonstelling in het Westbroekpark te Scheveningen.

Het spreekt van zelf, dat, toen eenmaal vaststond, dat de Nederlandsche Afdeeling der Parijsche Wereld-Tentoonstelling, van Mei tot October a.s., in het Westbroekpark te Scheveningen zou herleven, er in de pers allerlei commentaren op zouden verschijnen. Het Fransche spreekwoord drukt 't zoo typisch uit: *„On ne peut pas contenter tout le monde èt son père"*.

Zoo schrijft o.a. in het Avondbl. van „Het Vaderland" j.l. Vrijdag de heer *Th. van Lelyveld* o.a.:

„Van enkele zijden ontvingen wij met aandrang het verzoek om te wijzen op en te protesteeren tegen de plannen om op de a.s. koloniale tentoonstelling in het Westbroekpark demonstraties te geven van Javaanschen dans en muziek.

„Wanneer bij wijze van attractie op een pasar-Malem [1] te Batavia, een combinatie van enkele Javanen, met het oog op de ontwikkeling hunner landgenooten en ter versterking van den band tusschen Holland en Indië, het plan zou opvatten om een tentoonstelling te houden van kunstwerken onzer groote 17e eeuwsche meesters en dan, omdat het niet anders mogelijk zou zijn, voor den dag zou komen met een stel gebrekkig kopieën, zou ongetwijfeld de gemeenteraad van Batavia zich afzijdig houden van alle medewerking. Het feit zou bovendien in de vaderlandsche couranten duchtig aan de kaak worden gesteld.

„Iets dergelijks, maar met volle medewerking van den Haagschen Raad (33 tegen 9 stemmen) gaat nu in Scheveningen gebeuren.

Spelers, dansers en gamelanspelers uit Java te laten komen, wordt vertrouwd (zie Ne. Rott. Ct. 3 Jan. Ochtendblad) „dat een deel van de Indonesiërs, dat in Den Haag verblijf houdt, tot medewerking bereid zal worden gevonden”. Ergo, de bezoekers der tentoonstelling zullen worden vergast op tooneel, muziek en dans door hier en daar op te duiken dilettanten, die in hun eigen land nooit *dalang* [2] zijn geweest van het schimmenspel en de *wajang-wong*[3]-voorstellingen slechts als toeschouwer hebben bijgewoond. Deze slechte kopieën, deze surrogaten zullen de goegemeent worden aangeboden als klassieke Javaansche kunst. [4]

Het is waarlijk niet te verwonderen, dat deze kunstschilder-auteur, die door zijn onlangs verschenen en hier aangekondigd standaardwerk: *„De Javaansche Danskunst”*, ten duidelijkste bewezen heeft hoezeer hij daarin thuis is en daarvoor voelt, nu ook de tolk wil zijn van velen, in deze richting medevoelenden, door er met klem op te wijzen, dat 't niet mogelijk zal zijn hier de *hoogste* kunstuitingen der Inheemsche Vorstenhoven van Midden-Java ten tooneele te voeren. Zelfs voor Parijs is dit niet mogen gelukken. En alleen omdat het Volksraadslid Tj. G. R. Tjokarde er zich voorgespannen heeft zijn toen de met recht zoo hooggeroemde Balineesche kunstuitvoeringen gegeven kunnen worden. Wat dezen zomer op de Tentoonstelling te Scheveningen vertoond kan worden, moet dan ook niet als *het hoogste* op Javaansch kunstgebied aangekondigd worden, doch kan daarom toch nog zeer aantrekkelijk en belangwekkend zijn.

Moeten niet velen onzer eerlijk erkennen, dat zij aan goede cabaret-kunst verre den voorkeur geven boven een klassiek concert van het beroemdste philharmonische orchest, dat vaak bezocht wordt door volkomen onmuzikale en ondeskundige menschen, alleen uit mode-zucht of bluf?

Ook een eenvoudige *Kampong-gamelan* kan lieflijk klinken, een simpele *rongeng*-dans bevallig zijn, en bij oud-Indiërs prettige herinneringen aan Insulinde wakker roepen, zoowel als bij hen, die dit schoone land en volk nog niet kennen, den lust opwekken er heen te gaan, om er dan in de daarbij passende omgeving zoo mogelijk hoogere kunst te *genieten* en zoodoende werkelijk er toe bij te dragen den vriendschapsband van waardeering en bewondering tusschen West en Oost hechter te maken.

Want hoe weinige Nederlanders, die er door hunne bevoorrechte positie op Java in de gelegenheid voor waren, en nog zijn, toonen zich daartoe in staat?

Verlangen niet de meeste „hooge” Europeesche gasten der Vorstenlandsche hoven van Midden-Java naar het einde dier pracht-voorstellingen, welke naar hun smaak véél te lang en eentonig zijn, waarbij zij zich dan ook afschuwelijk vervelen, al durven zij dit niet altijd rond-uit te bekennen, wat reeds een goed voorteeken is.

Wellicht zal ons opkomend geslacht, door goede Jazz-muziek meer rhythmisch ontwikkeld, voorgelicht ook door fijngevoeligen, die de Indonesische kunstuitingen verstaan, vatbaarder worden om het wonderschoone er van te genieten. Deze zal ook het eenvoudige, dat de Scheveningen op dit gebied aangeboden kan worden, weten te waardeeren.

Maar behalve het Javaansche Tooneel waartoe ook muziek en dans behooren, bestaat er niet alleen op Java, maar in den uitgebreiden Indischen archipel nog zooveel echte inheemsche, levende volkskunst, dat wij niet goed begrijpen wat de heer Van Lelyveld bedoelt, als hij o.m. schrijft:

> „Waar al de overige kunst op Java vrijwel morsdood is, zal het overgroote deel wat in het Koloniaal Paviljoen zal worden getoond, behooren tot den voltooid verleden tijd”.

Ook zal er, behalve de kunst, zoowel in het Hoofd-Paviljoen als in de andere gebouwen der Tentoonstelling te Scheveningen nog zooveel kunnen worden getoond, op *velerlei* gebied, dat het alleszins gerechtvaardigd zal zijn er zooveel mogelijk bezoekers heen te trekken.

Mits ieder ding er te goeder trouw bij zijn waren naam wordt genoemd, kan er bij niemand, in Oost noch West, smart of ergernis door worden gewekt.

In een ander onder pseudoniem „Ingezonden stuk” wordt betoogd, als zou deze geheele tentoonstelling te Scheveningen overbodig zijn, daar iedereen hetzelfde en beter zou kunnen gaan zien in het Koloniaal Instituut te Amsterdam. Hiertegen zouden wij alleen willen aanvoeren, dat Ethnografische Musea terecht worden genoemd: *de kerkhoven der volkskunst.* De doode dingen worden er zorgvuldig bewaard, hetgeen op zichzelf natuurlijk van groote waarde is voor de wetenschap en de studie, maar het groote publiek wordt meer getrokken en gebaat door al het levende, dat een waardige tentoonstelling met goede attracties kan bieden, welke tevens een voor de menigte opvoedend karakter kunnen dragen.

Dit is o.a. bewezen op de „Tentoonstelling van Vrouwenarbeid” in 1898 te 's-Gravenhage. Daar was in de Indische afdeeling met zeer eenvoudige middelen, een aardig beeld verkregen van een Javaansche *kampong* (dorpje), waar ook volksvoorstellingen werden gegeven, die hoewel een eenigszins primitief karakter dragend, toch den naam van *kunst* verdienden, en een groote aantrekkingskracht op het publiek uitoefenden. Zou iets dergelijks nu ook niet op de aanstaande tentoonstelling te Scheveningen kunnen worden georganiseerd?

---

1) Maleisch woord, beteekenend „Avond-markt”, waaraan inheemsche volksfeestelijkheden verbonden zijn. — Red.
2) opgeleid vertooner. — Red.
3) Javaansch Tooneel. — Red.
4) Het is zeker goed, dat de schrijver hierop wijst, want ook deze dingen moeten, om verwarring en erger te voorkomen, bij hun waren naam worden genoemd. — Red.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Gebrek aan waardeering voor overtuiging van anderen.

Op *het ontwapeningscongres te Parijs* ontstond zulk een tumult, dat de hulp van soldaten is ingeroepen tot het ontruimen van de zaal. Tegenstanders van de beweging vormden een groote meerderheid van de aanwezigen en het voornemen om het congres te doen mislukken schijnt aangenomen te mogen worden. *De mentaliteit van hen, die schuldig staan aan het gebeurde, wijst* — n. h. o. van de *Java-Bode* (2/12, *V.*) — *op een gevaar:* het in geen enkel opzicht recht willen doen wedervaren aan een argument van een tegenstander. *Genève* heeft het bestaan ervan aangetoond. Naast het hooghouden van het eigen nationaliteitsbeginsel, zijn daar te weinigen genegen gebleken ter wille van een groot internationaal belang, iets prijs te geven van een direct voordeel van het eigen land. Het begrip van de samenwerking was nog niet dermate uitgegroeid, dat het ver genoeg over de eigen grenzen heenzag. Maar het bleef daarbij getuigen, soms stug getuigen, zonder vertroebeling van de sfeer, die het beginsel van samenwerking nog steeds in zich droeg. Een congres wordt echter niet in een land gehouden, waar een groote aanhang van bewapening bestaat, of het vernisje van Genève valt af en daden gaan woorden vervangen. Een goede gedachte schrijdt altijd langzaam voort en het is de wensch om haar spoedig verwezenlijkt te zien, die haar meer macht toekent dan zij reeds bezit. Als terugslag op de verschrikkingen van den oorlog, hebben wij van Genève té groote verwachtingen gekoesterd. Het mislukken van het congres te Parijs brengt ons een stuk realiteit voor oogen, waarnaar het goed is staag te zien, willen wij voor verdere teleurstellingen bespaard blijven.

Onderwerpen van internationaal belang worden behandeld o.a. door het *Soer. Hbl.* (30/11 t/m. 5/12, Correspondenties van Villanus, J. G. Boon, Hugo Reynst, E. M., Henri Borel e.a.), de *Java-Bode* (3/12 „Indo-China”; 4/12 „Manuel Quezon's rapport”, betr. de Filippijnen; 5/12, 3de bl. „China”), *De Loc.* (2/12 „Door Rusland naar Perzië”, Prof. W. J. Luyten; blz. 5 „Onze West”) en de *Deli Crt.* (11/12 „De Parijsche betooging voor de ontwapening”, Mr. J. Limburg; 4de bl. „Strijd tegen dienstplicht”, Prof. dr. A. Einstein).

De derde kruiser.

Temidden van het tumult eener economische ineenstorting zonder weerga, heeft de Tweede Kamer den aangevraagden termijn voor den bouw van den derden kruiser goedgekeurd; de stemmenmeerderheid was zeer aanzienlijk. Het *Bat. Nwsbl.* (3/12 *R.)* acht het noodig nog eens te getuigen, dat in dezen tijd de bouw van dit schip moet worden beschouwd als een daad, die tegen Indië's belang ingaat. Zorg voor de defensie is noodzakelijk; men beschouwe hare kosten als een assurantie-premie. Zorg voor goede financiën is thans echter noodzakelijker. Men breidt zijn assurantie niet uit op het oogenblik, dat men gedwongen is tot afbraak van de huishouding over te gaan. De beslissing der Kamer zal alom in Indië met wrevel worden ontvangen.

Wij verwijzen naar het *Soer. Hbl.* (27 en 29/10, 3de bl. „Marine en de bezuiniging”, *Marin)* en de *Java-Bode* (17/10 „In bewogen tijden”).

Beleid.

Naar aanleiding der beschouwingen in sommige bladen, waarin wordt gezegd dat de Regeering met allerlei crisismaatregelen *teveel op eigen gezag* zou handelen, wijst *De Loc.* (28/11 „Eigen Gezag”) er op, dat er bij de

Indische Regeering geen neiging bestaat om „anders" te regeeren, dan de Staatsregeling dit voorschrijft. Vast staat, dat de Volksraad in alles gekend wordt, en zal worden, waarin het college gekend *moet* worden. Nochtans valt op te merken: *1e.* dat door de buitengewoon abnormale tijdsomstandigheden, die wij reeds beleven, en *zeker* in nog sterker mate indien zich onverhoopt eene acute verscherping van de crisis mocht voordoen, de Regeering méér dan in gewone tijden voor de *noodzaak* kan staan om *hare* bevoegdheden geheel en onverkort toe te passen; en wel inzonderheid wanneer alleen snel en afdoend handelen baat kan geven. En *2e.* dat, aangezien vaststaat, dat de houding der Indische Regeering tegenover de bevoegdheden van den Volksraad geen andere is dan die, welke de Nederlandsche Regeering inneemt tegenover die van de Kamer, men aan eerstgenoemd college straks den *eisch* mag stellen dat het, in veel ruimer mate dan bij de vorige begrootingsbehandeling het geval was, blijk zal geven den ernst der tijden te verstaan. *Met andere woorden* — zoo besluit *De Loc.* — dat men eindelijk ook bij alle instanties *buiten* de Regeering, zal inzien, dat thans al wat „wenschelijk" is voorloopig op den achtergrond moet staan, en dat alleen geldt wat mogelijk, wat noodig, en wat onvermijdelijk is. Bleek dit inzicht bij die instanties *niet* te bestaan dan.... *dan* zou men het inderdaad bijna moeten gaan betreuren, *dat* de Regeering zoo veel stipter en strikter anderer bevoegdheden eerbiedigt, dan sommigen thans meenen. Want belangrijker dan beraad en overleg zijn thans: daden van doelbewust en vast beleid.

Aandacht verdienen: de *Deli Crt.* (9/12 „Landvoogd en Volksraad"; 11/12 „Aantasting van pensioenen"), *De Sum. Post* (5/12, 2de bl. „De 10 % salariskorting", *Gouv. Besl.*), *De Loc.* (30/11, blz. 22 „De begrootings-Commissie en het V. V. L."; 4/12 „Drukken") en het *Bat. Nwsbl.* (5/12 „Belasting op weeldeuitgaven").

Een belang.

Het „Soer. Hbl." (30/11, 2de en 3de bl.; 1, 4, en 5/12, 2de bl.) geeft bijzonderheden omtrent den *aanslag op Bajoe Kidoel*, waarbij twee employé's door Madoereesche koelies werden aangevallen en op schandelijke wijze mishandeld. Het tragische geval geeft een administrateur in het Banjoewangische aanleiding in *De Loc.* (3/12 „Een belang") onder de aandacht te brengen dat in 1931 in *de bergcultures in Oost-Java* vijf zeer ernstige aanslagen gepleegd zijn, welke alle terug te voeren waren tot kwesties van financieelen aard; de schrijver erkent echter dat het zeer wel mogelijk is, dat in het geval-Bajoe Kidoel andere factoren werkten dan die, welke ontstaan door de bezuiniging. De strekking van het betoog is aldus samen te vatten: Bij de toepassing van de zeer ingrijpende bezuiniging in de cultures, welke aanvaard moet worden omdat het bestaan zelf dezer cultures daarmede gemoeid kan zijn, moet vóór alles worden gedacht aan administrateur en geëmployeerden. Zij zijn het, die voor de uitvoering staan; zij vormen daarbij inderdaad een „buffer"; aan hun tact, inzicht en bekwaamheid worden in dezen tijd de allerzwaarste eischen gesteld. Het is — n. h. i. van *De Loc.* — wenschelijk en noodzakelijk, dat dit mede door alle directies in Europa terdege wordt ingezien.

Cultuurzaken worden besproken in *De Sum. Post* (8/12 „Amerika en de Deli tabak"; 11/12 „De noodtoestand der werkloozen), het *Soer. Hbl.* (4/12, 4de bl. „De Engelschen en de rubberrestrictie"), het *Bat. Nwsbl.* (8/12 „Booze woorden", van Chadbourne) en *De Loc.* (1/12, blz. 33 „Suikerzaken"; 4/12, blz. 37 „Het Boschwezen").

Grond-eigendom voor niet-Inlanders.

De Sum. Post (9/12, 4de bl.) bevat een verslag van de vergadering der „Persatoean Indonesia" te Batavia. *Een motie* werd aangenomen ,waarin de P. I. zich verzet tegen *het verleenen van meerdere grondrechten aan niet-Inlanders*, omdat zulks de economische gesteldheid van de bevolking zou verslechteren en de beweging naar een „vrij Indonesia" zou belemmeren. Volgens het „N. v. d. D." is men in nationalistische kringen niet tevreden over deze houding der P. I., aangezien de P. P. P. K. I. reeds besloten had om de Commissie-Spit geen wapens in handen te geven. De bedoeling der P. P. P. K. I.-leiding was, om eerst de Commissie-Spit zich te laten uitspreken, waaraan zij dan met hare bezwaren voor den dag zou komen. De Inlandsche studentenvereeniging nam *een motie* aan, waarin wordt besloten: *1.* dat *het verzoek van de Indo-Europeanen* slechts een leus is te achten en de noodzaak daarvan niet is gebleken; 2. dat de Indo-Europeanen alreeds erfpacht, klein-landbouw en dergelijke kunnen verkrijgen, zoodat het aannemen van hun verzoek voor den „Indonesischen" tani slechts narigheid zou beteekenen, en wel onder een bevolking van millioenen; *3.* dat door het verleenen van die grondrechten aan de Indo-Europeanen de macht der anderen zou worden versterkt en die der „Indonesiërs" in hun streven naar de vrijheid zou worden beknot. Voorts werd besloten, dat men zich tot het geheele Inlandsche volk en alle vereenigingen zou wenden om te zorgen, dat dit grondrecht niet zal worden verleend aan den Indo-Europeaan. De motie eindigt met de opwekking aan de Inlanders om zich gereed te houden en hun eigen rechten te behartigen.

Men leze in dit verband: *De Sum. Post* (8/12 „Kolonisatie in de Gajoe-landen"), de *Java-Bode* (8/12 „Kolonisatie Nieuw-Guinea", *J. E. J.*), het *Soer. Hbl.* (1/12, 2de bl. „Indo-Europeaan en grond", *Z.*; 5/12, 2de bl. „De ziektetoestand in de Kol. N.-Guinea") en de *Deli Crt.* (8/12 „Kolonisatie in Bengkoelen").

Recht en Wet.

Mr. Q. schrijft in het *Soer. Hbl.* (30/11 en 1/12) over ingrijpende hervormingen in de strafrechtspraak. Een jaar of twaalf geleden brandde de unificatiewoede op haar hevigst; er verscheen toen een Regeeringsontwerp om ook *de rechtspraak te unificeeren.* De belastingen zijn in dien tijd ook geünificeerd. De toen bedoelde unificatie zou een aanzienlijken achteruitgang in de positie der Europeesche bevolkingsgroep hebben gebracht. Ook in de zwaarste strafzaken, behoudens uitzonderingen, zou iedereen terecht staan voor een alleensprekend rechter, gevestigd op de toenmalige afdeelingshoofdplaatsen, met hooger beroep op de tegenwoordige Raden van Justitie. Er is niets van gekomen. Sindsdien kwam een andere hervormingsdrang tot uiting, die op krachtige wijze in den Europeeschen rechtstoestand zou ingrijpen: het streven naar *onderwerping der Chineezen aan de Europeesche strafrechtspleging.* Zij werd bepleit door Chineesche intellectueelen; vooral de misstanden op het gebied der voorloopige gevangenhouding, waren een gaarne gebruikt argument. Betere waarborgen voor de persoonlijke vrijheid kunnen echter ook wel gevonden worden buiten algeheele unificatie van strafrechtspleging. Alle discussie wordt echter afgesneden door een krachtiger motief. In China heerscht thans een familierecht, in hoofdzaak berustend op dezelfde beginselen als het Nederlandsche, zoodat in verband met art. 163 lid 2 Ind. Staatsregeling de Chineezen in Indië aan de voor Europeanen geldende bepalingen zullen moeten worden onderworpen. Eene ontwerp-ordonnantie, hiertoe strekkende, heeft reeds lang geleden het licht gezien. *De wijziging, die de rechtspositie der Europeanen zou ondergaan, is zeer ingrijpend.* Dank zij de Chineesche strafzaken zal het crimineele werk der zes Raden van Justitie in Ned.-Indië vervijfvoudigd worden! Hiervan kan geen sprake zijn en instede hiervan heeft men weer naar *den alleen-rechtsprekenden rechter (unus-judex)* gegrepen. De bedoeling is, dat de Officier van Justitie de bevoegdheid krijgt om, indien hij meent, dat de te vervolgen zaak van eenvoudigen aard is en vermoedelijk geen zwaardere straf dan een jaar gevangenis zal worden opgelegd, haar voor den politierechter te brengen. Deze rechter is op de plaatsen, waar een Raad van Justitie gevestigd is, een lid van dien Raad; buiten die standplaatsen worden de Residentierechters (landraadvoorzitters) met die functie belast. *Een gewichtige verandering; ze geldt ook voor Europeanen.* De noodzaak zal wel aan alle theoretische bespiegelingen over den „unus judex" een einde maken en beslissen ten voordeele van den „unus". Ook al zou de Chineezen-regeling nog op zich laten wachten, dan zal toch onder den druk der personeelsbezuiniging het *instituut voor de Europeanen alleen* wellicht spoedig zijn intrede doen.

Het *Soer. Hbl.* schrijft over „Gevangenistoezicht" (10/11, 3de bl.), „Anti-Woeker-Woekeringen" (11/11, 2de bl. *Z.*), „Moderne paedagogie" (3/12, 2de bl. *Z.* over reclasseering in West-Java) en „Het plan-Fruin" (4/12, 2de bl. *Z.*, betr. samenvoeging van alle volkscredietbanken tot één centrale Bank), *De Loc.* over „Spaarfondsen" (29/10, blz. 21) en de *Java-Bode* over „Crisis en Levensverzekering" (10/11, *J. E. Jasper*).

Klimaat en Gezondheid in Indië.

Prof. De Langen sprak bij de „Opening der Volksuniversiteit" te Batavia, over het Indische klimaat (*Java-Bode*, 25/11). *Niet de warmte alleen, maar ook de luchtelectriciteit heeft schuld aan het gevoel van onbehagen.* In de tropen zijn de temperatuur en de vochtigheid verantwoordelijk voor onaangenaamheden. Een zwoele dag is het minst prettig, minder dan een dag van groote vochtigheid of van hooge temperatuur. Onderzoeken hebben aangetoond dat veelal *negatieve electriciteit* onaangenaam treft, terwijl *positieve*

dadelijk een ontspanning terugbrengt. Sedert 1881 zijn in Ned.-Indië aan het Observatorium op Parapatten waarnemingen gedaan met betrekking tot luchtelectriciteit; thans worden elk etmaal 72 waarnemingen verricht. Ook prof. Clay te Bandoeng en dr. Kruyt van de N. I. A. S. hebben waarnemingen verricht. Prof. De Langen heeft eens tien van zijne patiënten verzocht gedurende geruimen tijd op te willen schrijven, hoe zij zich in den loop van dagen gevoelden. Of zij druk ondervonden, hoe zij sliepen, of zij plotseling of langzaam vermoeid werden enz. Na eenige maanden heeft hij hun bevindingen vergeleken met de waarnemingen van het observatorium en toen bleek dat in 80 pCt. van de gevallen de ondervindingen van de patiënten overeenkwamen met de waarnemingen. Onaangenaam bij negatieve, goed bij positieve electriciteit. Uit de curve van de waarnemingen voor Batavia bleek, dat de atmosfeer hier omstreeks half 8 in den morgen het aangenaamst is, dan is er veel positieve electriciteit, maar dan komt snel de verandering en de kwade uren zijn hier tusschen half 2 en 5, waarna de toestand weer beter wordt om voortdurend te stijgen tot den volgenden morgen. De nachten zijn positief.

De Loc. vertelt van „De opiumconferentie te Bangkok", II (25/11, blz. 3, Mr. G. Steinmetz), „De Graalbeweging" (1/12, blz. 35, Mej. dr. L. Veldhuis), „Herinneringen" (28/11 en 2/12, G. A. de Bruin) en „De stille Armen" (4/12, blz. 38, E. v. Lidth de Jeude), het *Soer. Hbl.* van „Geloofspropaganda in Atjeh" (25/11, 2de bl. Z.), Vorstelijk jubileum" (28/11, 2 en 5/12, 2de bl. Z.), „Holland en de verlofganger" (1/12, Abr. Exodus) en „De bestrijding van de buffelvlieg" (30/11, 4de bl. Prof. dr. Handschin).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De Volksbeweging.

In de *Soeara Timoer* van 23 Oct. wordt nog eens herinnerd aan de ,,hiergekomen vertegenwoordigers van Nederlandsche belangen'' als de heeren Colijn en Treub. De heer Colijn heeft opgemerkt dat Kromo nog in denzelfden toestand verkeerde als voor tientallen jaren en dat de Inlandsche Bestuursambtenaren eveneens dezelfden waren gebleven. Dit noemt het blad onjuist. Er is al veel in Kromo's gemoed gewijzigd, terwijl de nationalistische geest — getuige het ageeren voor overdracht aan hen van een deel der taak van het Europeesch Bestuur — ook bij de Inl. Bestuursambtenaren niet te miskennen valt; de ambtelijke actie tegen het gebruik van het woord ,,Inlander'' wijst ook op dien invloed. Verder komt het blad op tegen de propaganda van den heer Colijn tegen het onderwijs, waarin het een poging ziet om het koloniaal bestuur te bestendigen en waartegen de Hollandsche arbeiderspartijen zijn opgekomen.

In een ander artikel van hetzelfde blad wordt een nadere beschouwing gegeven over het ook door dezen schrijver geconstateerde doordringen van het nationalisme in het Inlandsche Bestuurscorps.

Hij acht dit verklaarbaar, omdat de ambtenaren in aanraking komen met het volk en aan dat arme volk hun bestaan te danken hebben. Er ontstaat onder de intellectueelen een geest, gericht tegen dienstneming als ambtenaar en, als men er toe overgaat ambtenaar te worden, wil men zijn krachten in de eerste plaats in dienst van het eigen volk stellen. Die geest zal ook steeds meer in de Inlandsche bestuurskringen doordringen.

Enkele schrijvers hebben opgemerkt dat van Hollandsche zijde nog vrees wordt geuit voor het communisme in Indië, maar zij komen daartegen op. De *Sinar-Deli* van 24 Oct. maakt gewag van een afdeelingsverslag van de Tweede Kamer, waarin het communistisch gevaar werd genoemd en wijst er met nadruk op dat de toestanden onder de bevolking in Indië heel treurig zijn, de ongeschoolde massa spoedig radeloos wordt, maar toch het communisme zich daar niet zal nestelen. Wie daarvoor vreezen maken het den menschen nog maar moeilijker. In een ander artikel (28 Oct.) is melding gemaakt van de plannen voor communistische propaganda, gebleken uit het (in Nederland ontdekte) geheim archief. Het blad vraagt of dat archief wel betrouwbaar is, maar dat daargelaten verklaart het positief dat het volk in Indië zich niet in zulk een complot zal mengen om de onafhankelijkheid te verkrijgen, de nationalisten moeten niets hebben van onderwerping aan een Moskou-regiem.

Banteng Indonesia (30 Oct.) is nog niet uitgesproken over het uiteenvallen van de P. N. I. en verklaart, dat de banier rood-wit-bantengkop werd opgerold zonder toestemming van het volk. De schrijver constateert, dat uit de opgeheven vereeniging drie groepen zijn ontstaan: de P. I. (Partai Indonesia), de onafhankelijken en een groep die op den terugkeer van ir. Soekarno wacht. Schr. vermoedt dat hij zich wel bij de onafhankelijken zal aansluiten en keurt dan ook de afwachtende houding af; ,,men moet er een eigen overtuiging op na houden'' en ook al zou Soekarno zich niet bij de onafhankelijken aansluiten, dan nog zullen zij voortgaan de belangen van land en volk te behartigen.

Volgens den redacteur van *Aksi*, in het blad van 2 Nov., heeft de oud-regent van Serang in zijn te Tjiandjoer gehouden rede zeer juist opgemerkt, dat het volk nu bewust wordt en critisch begint te denken. Het kan ook niet anders! roept schrijver uit. De ,,stroom van vooruitgang'' op aarde neemt ook Indonesia en haar bevolking mede, het nationalisme begint wortel te schieten. Er zijn verschillende wijzen waarop men liefde voor land en volk kan toonen. Een daarvan is de verbetering van de economische positie van het volk door het zooveel mogelijk gebruik van eigen vervaardigde artikelen. Schrijver waarschuwt evenwel scherp onderscheid te maken tusschen door langgenooten vervaardigde goederen en die welke in dit land zijn gefabriceerd, in welk geval vanzelfsprekend de vervaardigers geen Indonesiërs behoeven te zijn.

Verder wordt geschreven over de weefindustrie, waarbij de auteur zegt de voorkeur te geven aan een modern opgezet bedrijf boven huisindustrie, als leiders en eigenaars maar zorgen dat het een Indonesisch karakter draagt en weten te concurreeren. Men hoede zich er ten deze voor dat deze industrie in vreemde handen komt en de menschen moeten de Indonesische goederen ook bij Indonesiërs koopen.

De Sumatrabladen hebben in October groote verslagen gegeven van vergaderingen van de Moeslimvereeniging Persatoean Moeslim Indonesia, waarop stelling werd genomen tegen het verzoek van het I. E. V. om aan Indo-Europeanen Inlandsche grondrechten te geven.

Volgens de *Sin Tit Po* van 27 Oct. heeft de Sarekat Ambon afd. Soerabaja een ledenvergadering gehouden waarop in verband met de actie der Indo-Europeanen ter verkrijging van Inlandsche grondrechten, een lezing werd gehouden tegen die grondrechten.

Sedio Tomo van 4 Nov. herinnert aan het bepaalde in het R. R. waarin de Regeering het als haar plicht beschouwt de grondrechten der Inlanders te beschermen. Zij zou dus haar belofte schenden indien zij gevolg geeft aan het verzoek van het I.E.V. De Indonesiërs voelen zich nu al in hun rechten beknot, nu gronden door vreemdelingen mogen worden gehuurd. Aangezien de bevolking op ondernemingsgronden niet welvarend kan worden genoemd, in welken toestand zullen de Indonesiërs dan wel komen te verkeeren indien vreemdelingen grond mogen bezitten? Waar de grond het eenige waardevolle bezit der Indonesiërs vormt, worden de politieke nationale vereenigingen aangespoord het vraagstuk in beschouwing te nemen.

Naar aanleiding van de besprekingen op het congres der Vaderlandsche Club te Jogja omtrent de grondkwestie, trekt een schrijver in *Aksi* de conclusie dat de in V. C. georganiseerde volbloed-Nederlanders terzake ,,de kat uit den boom kijken'', m.a.w. een afwachtende houding aannemen. Wanneer straks de commissie-Spit der Regeering toekenning van bezitsrechten aan de Indo-Europeanen adviseert, zullen ongetwijfeld de totoks met een gelijksoortig verzoek komen. Aan gronden waarop reeds individueele bezitsrechten rusten, zal men niet komen, de bezitters vinden in art. 51 I. S. voldoende bescherming. Maar wat zal er met de vrije domeingronden gebeuren? Te Banjoewangi is 12000 bouw grond voor Hollanders gereserveerd. Schrijver roept den Indoneisërs toe: ,,De Indonesische grond behoort ons toe krachtens het „droit de naissance'', weest op uw hoede en sluit u aaneen!

Diverse onderwerpen.

Berita, dat evenals ook andere Sumatraansche bladen lange verslagen gaf van het congres der Persatoean Moeslim Indonesia, constateert dat deze vereeniging zich openlijk tot een politieke heeft verklaard en het bonte kleed dus heeft afgeworpen, niet op eigen initiatief van de vereeniging, maar door den druk van het volk, dat politiek wil. De vereeniging zal zich met de industrie bemoeien, een meisjes-padvinderij oprichten en den zetel naar Padang overbrengen.

De hoofdredacteur van de *Siang Po* van 13 Nov. onderschrijft de opmerkingen van ,,Het Nieuws'' over de mishandelingszaak in het regentschap Indramajoe en geeft verder als zijn meening te kennen dat de bevolking thans regenten noodig heeft die den tijdgeest begrijpen, zich bewust zijn van de hoogheid hunner positie en het aan hunne zorgen toevertrouwde volk in alle opzichten een goed voorbeeld geven. Een regent die alleen uitblinkt in het aanmoedigen van ketoprak-vertooningen en in huisvredebreuk, die bijna iederen Zaterdagavond zijn ondergeschikten oproept voor een dobbelpartij, enz., mag niet langer in zijn functie worden gehandhaafd. De Regeering moet zich schamen dergelijke ambtenaren in Haren dienst te hebben. Het zou goed wezen, indien de Regeering eens een ernstig onderzoek liet instellen onder de regenten op kleine plaatsen, die door de bevolking als een „pest" worden beschouwd, doch door hun tirannie er de vrees in houden.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No. 23 van 5 Dec.: Europeesche landbouwkolonies in Indië. Een utopie? I. (ontleend aan Ottolanders geschrift 45 jaren geleden opgesteld: De kleine landbouw voor de Europeaan in Indië noodzakelijk en mogelijk. Zijn beroep op de regeering had een bescheiden proef, n.l. die van Gandasoeli — Poespo — in 1890 tengevolge, die een volslagen mislukking was.) — Rubberondernemingen waarop de tap geheel is stopgezet. (Op Java 84, in de Buitenbezittingen 43, tezamen 127, waarvan 13 ondernemingen geheel of practisch zijn verlaten). — De oliepalmcultuur (West-Afrika contra de Oost) —Brazilië ruilt koffie voor graan en electriciteit (uit de Locomotief).

De Indische Post

No 49 van 5 December: Onze Meening, door Z. (over de deining in ambtelijke organisaties over de mislukking der poging, der Regeering eenigen vorm van „overleg" op te dringen. De houding van de V. V. L. wordt hierbij besproken. Het artikel eindigt aldus:

„In het thans gestelde geval gaat het echter om het financieel beleid der Indische Regeering, en dit is geene typisch ambtelijke affaire, doch iets dat de geheele samenleving raakt, welke niet door het V.V.L. wordt gerepresenteerd.

De bedoelingen der organisaties zijn volkomen duidelijk. Uit redevoeringen en publicaties blijkt., dat zij een financieel „beleid" voorstaan, waarover men slechts de schouders kan ophalen. Zelfs thans wordt in „De School" nog het sluiten eener leening voorgesteld!

Voor dezen vorm van „georganiseerd overleg" blijve Indië gespaard.

Afgescheiden dan nog van het feit dat invoering van dit instituut onmiddellijk de verplichting zou meebrengen, onmiddellijk alle Inlandsche organisaties — en dan ook de niet-ambtelijke — hetzelfde georganiseerde overleg aan te bieden.")

De wapens van Nederlandsch-Indische gemeenten en andere locale gebiedsdeelen, door mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. (Als niet door de regeering vastgestelde wapens behandelt de schrijver: Banjoewangi, Ternate, de Minahassa, West-Java, de regentschappen Garoet, Tjandjoer, Pandeglang, en de gemeenten Probolingo en Meester Cornelis).

De Indische Mercuur

No. 1 van 6 Januari: Het Proefstationwezen in Indië (voordracht op 30 Dec. te Amsterdam in het Kol. Inst. door prof. dr. Went voor den 12den Kolonialen Vacantie-leergang voor Geographen. Het eerste werd in 1885 in Midden-Java opgericht, het 2de in 1886 in West-Java, het 3de in 1887 in Oost-Java. Die van West- en Oost-Java werden 1 Januari 1907 vereenigd onder één enkel bestuur als „Het Proefstation voor de Javasuikerindustrie", welke vereeniging in 1912 overging in het Alg. Syndicaat van Suikerfabrikanten. Dat van Midden-Java werd in 1893 opgeheven. Het Deliproefstation dagteekent van 1906 te Medan, het proefstation voor thee te Buitenzorg van 1907, dat voor de tabak van de Vorstenlanden van 1898, dat voor de koffie van 1896, dat voor de cacao te Salatiga van 1901, het Bezoekisch proefstation te Djember van 1911, het rubberproefstation te Buitenzorg van 1914. Op 1 Mei a.s. komt er één enkele proef-

stationsdienst voor de overjarige cultures waartoe zullen behooren 3 proefstations, dat van West-Java bestaande uit het proefstation te Buitenzorg en Laboratorium voor Kina te Tjinjiroean, het proefstation Midden- en Oost-Java te Malang en het Bezoekisch proefstation te Djember met een college van directeuren, waarvan dr. Kerbosch de voorzitter zal zijn).

Koloniaal Tijdschrift

Januari No. 1: In memoriam J. B. Hartelust, door W. P. Hillen. — Verbreking door de Regeering van de Verbintenissen met hen die indologie studeeren, door J. D. de Vries (de schrijver protesteert en waarschuwt daartegen en betoogt, dat de opleiding van hen, die voor den bestuursdienst studeeren tot geen anderen werkkring kan leiden. Bij vroegere stopzetting heeft de dienst bij latere uitbreiding schade ondervonden. Bij de behandeling van het XIde Hoofdstuk der Rijksbegrooting 1932 heeft de Minister op 26 Nov. medegedeeld — Handelingen, blz. 784 — : dat het voor de thans in opleiding zijnde indologen waarschijnlijk alleen een uitstel voor enkele maanden zal zijn.) — Zuid-Sumatra en de bestuurshervorming, door J. L. M. Swaab (deze resident pleit niet de vorming van een gouvernement maar van een residentie (afdeeling nieuwe stijl) Zuid-Sumatra). — Eenige aanteekeningen omtrent Djambi, door H. M. M. Hennes (schrijver verwijst naar de in 1928 in deel I van den feestbundel van het Kon. Bataviaasch Genootschap verschenen bijdrage van dr. B. J. Haga over het adatrecht van Djambi. Hij geeft thans eenige verhalen en legenden over het ontstaan van de verschillende bangsa's). — Waarom gaat de damarwinning in de Molukken achteruit?, door dr. R. Broersma (na copra is damar of gom copal, het grootste uitvoerproduct der Molukken. Het is noodzakelijk dat van overheidswege zoo goed aandacht besteed wordt aan de damarbosschen als thans aan de djatibosschen van Java). — Het Regeeringsplan voor de bestuurshervorming in de buitengewesten door den Volksraad aangenomen (met 36 tegen 21 stemmen). — Het recht op den grond in Atjeh, door dr. W. N. de Boer (gegevens sedert jaren verzameld).

Maatschappij-Belangen

Tijdschrift van de Ned. Maatsch. voor Nijverheid en Handel. November: Eenige Indische Reisindrukken. Holland let op uw saeck!, door G. J. Droste. — Indrukken van een studiereis door Ned.-Indië. II. — De factoren van het Nederlandsch Gezag in Ned.-Indië, door dr. Th. Metz (beide mannen bezochten N.-I. voor het eerst en hebben een frissche kijk op de toestanden aldaar. De eerste is zakenman, de tweede een geleerde, die een vergelijkende studie van koloniale methoden heeft gemaakt. De laatste schrijver herinnert aan een vroegere vergelijking tusschen verschillende kolonisatie-methoden: de Engelschen koloniseeren door den handel in handen te hebben, de Franschen door de militaire organisatie, de Duitschers deden het door hun organisatorische administratie en de Nederlanders doordat zij verkeer en hygiëne in handen hebben. Het fundament van het Nederlandsch gezag kan hij deze beide toch niet achten en maakt duidelijk, waarop dit fundament wel berust.)

Nederlandsch-Indië

No. 6 van 15 Nov.: Gouverneur J. B. Hartelust † (met portret). — Imperiale Voorkeur. II. door ir. W. J. Twiss.

Nederlandsch Indië, Oud en Nieuw

Afl. 9 van Januari: Het Hindoe-Javaansch Bhairawi-beeld te Leiden, door F. M. S. — Over een Wairogana-Mudra, door F. M. Schnitger (in het Rijks Ethn. Museum te Leiden). — De Boroboedoer Maitreya's Lotustroon, door W. O. J. Nieuwenkamp (eenige opmerkingen naar aanleiding van het artikel van den heer Van Erp in de vorige aflevering). — Het Koninkrijk Siam, door dr. J. C. Loohuis (een algemeen historisch, geographisch en economisch overzicht met talrijke afbeeldingen). — Mokko's, door mr. J. G. Huyser (vervolg).

Ons Eigen Tijdschrift

Januari: Rondom Emmahaven, door J. G. Sinia (met teekeningen van den schrijver. In het kwijnend bestaan is de laatste jaren verbetering gekomen. Schitterende wegen geschikt voor autoverkeer, verbinden Padang met het binnenland. Tal van stoomvaartlijnen loopen er aan. Emmahaven voert uit koffie, rubber, copra, cassia, steenkool en cement).

Orgaan van de Nederl. Indische Officiersvereeniging

No. 11 November: Koloniale medailles voor Moed en Trouw, door dr. W. J. Bax (het koloniale leger heeft drie medailles voor Moed en Trouw gekend, die alle opgelost zijn in een kruis. Zij dragen de spreuk: Voor Moed en Trouw en waren bestemd voor Inlanders. Zij zijn zeldzaam geworden en zullen spoedig alleen nog in verzamelingen kunnen

worden aangetroffen.) — De Weermacht in Ned.-Indië ten tijde der Oost-Indische Compagnie, tot het Engelsche tusschenbestuur, door ritmeester Oomes. — Pontontreinen in Indië, door B. W. C. de Vries. — De herziening van het Militair strafrecht, door P. v. K. — Vijftigjarig bestaan van het veldartillerieschietterrein te Batoe Djadjar (op 22 October herdacht), door V. C. v. P.

De Rijkseenheid

No. 14, van 6 Januari: De Stuw-groep in Ned.-Indië (uit Alg. Weekblad voor Christendom en Cultuur van 18 Dec.) — De buitenlandsche handel der Philippijnen gedurende de jaren 1929 en 1930, door dr. J. G. Loohuis. — De Vereeniging Kolonisatie Nieuw-Guinea en het oordeel van dr. R. Broersma (bespreking in „De Toekomst", orgaan van de K. N. G. van 11 en 18 Nov.).

Spoor- en Tramwegen

No. 1 van 5 Jan.: De Autonomie van de Indische Staatsspoorwegen in den Volksraad, door A. I. J. Jungnitz (slot). — Micheline, door ir. E. Bollemans (men zie het K.W. van 17 Dec. No. 51 bij Alg. Landbouwweekblad, en het streven naar het grooter gebruik van rubber. Ook voor wegdek biedt de rubber groote voordeelen aan, daar zij alle schokken in zich opneemt. Wij lezen hierover het volgende: In alle groote steden zijn er op het oogenblik honderden huizen, welke door het onafgebroken verkeer het instorten nabij staan. Na nauwkeurige metingen werd vastgesteld, dat de schokken van met rubber bedekte wegen slechts 40 percent bedragen van de schokken der met hout goed bestrate wegen, reden waarom men in Amerika ook druk gebruikte bruggen met rubber belegt. De Engelsche rubberbestratingsmaatschappij heeft tot dusver elf rubber-proefwegen aangelegd: te Londen, Edinburgh, Glasgow, Newcastle, Bristol, Rotterdam Parijs en Singapore met een totaal oppervlak van 4200 M². Een rubberstraat in Londen (New Bridge Street) met een belasting van 280 ton per uur en per meter heeft zich tot dusver zeer goed gehouden. Het rubberbestratingsvraagstuk kan dan ook, schrijft Die Umschau, als opgelost worden beschouwd, doch de kosten (2.5 tot 5 Eng. pd. per M²) zijn nog te hoog. Voorloopig zal de bestrating met rubber dan ook alleen kunnen worden toegepast in zeer drukke stadsdeelen in de nabijheid van sterk bedreigde huizen, wetenschappelijke instellingen, ziekenhuizen, enz. Het voordeel is dan zoo groot, dat men, meent het blad, de omwonenden tot het bijdragen in de kosten zou kunnen uitnoodigen, zooals in Londen telkens het geval is geweest. Bankinstellingen sprongen gaarne in de kosten bij).

Vrij Nederland

No 73 van 1 Januari: Slavernij in Suriname, door Z. Kamerling (een historische schets over het ontstaan). — De Nederlandsche kolonie Suriname. 4de artikel. (Verkeerswegen en spoorwegen).

De West Indische Gids

Januari: Nederland en Suriname, door W. R. Menkman. II. slot (de schrijver eindigt zijn belangrijk artikel aldus: De mogelijkheid om Suriname op een bepaalde wijze en met een bepaald doel te exploiteeren — zonder welke mogelijkheid er van geen Nederl.-Guiana sprake zou zijn geweest — is verkeerd in een noodzakelijkheid, die n.l. van deel te nemen aan de leiding van het ontwikkelingsproces der Nieuwe Wereld — zij het dan ook, op kleine schaal — en wij doen dat met de middelen, welke ons ten dienste staan.) — De geologische geschiedenis der drie Nederlandsche Benedenwindsche eilanden, door prof. dr. L. M. R. Rutten (met 21 figuren in den zoo populair mogelijk geschreven tekst).

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Annalen van onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart. Januari: Bij den vijftigsten jaargang. — Nieuwe kerkjes en catechisten noodig, door mgr. W. Panis (in Celebes). — Verblijdende cijfers (statistieken van Ned. N. Guinea en Celebes).

Ons Suriname. December: De Boschlandzending op de kerkconferentie te Paramaribo. — In het Boschland aan de Boven-Suriname (grepen uit een reisverslag der broeders J. Clausen en H. Engel). — Begint het te dagen onder de Aukaner-Boschnegers? — Zorgelijke dagen te Paramaribo (de onlusten van 28 en 29 October).

Kruistriomf. Januari: Uit onze Java-Missie, door J. de Rooy.

St. Melania-Blad. Januari: St. Melania-Internaat te Jogja, door M. Hbm.

De Herrnhutter, 29 Nov. No. 48: 25-jarig jubileum der Noorderstadskerk te Paramaribo (op 22 Nov. 1906 ingewijd).

„Petrus Donders", Januari. No. 3: Corantynreis, door N. Dieben. — Eerw. Frater Moorrees, door A. Nederveen (zoon van den Chef van den Mil. Gen. Dienst in Suriname, die aanvankelijk Protestant was. Een levensschets). — Onze Javaansche Stichting te Meliapur, door Sr. Julia. — Wisi, (is voor negers van Suriname een vergif, een schadeof doodaanbrengend toovermiddel, dat door den wisi-man of gifmenger wordt bereid en op een of andere wijze aan zijn slachtoffer wordt toegediend).

De Katholieke Missiën. Januari: Jaarverslag der Floresmissie, door Arn. Verstraelen. — Ned. Oost-Indië (statistiek overzicht van het aantal dessa-scholen of volksscholen in de verschillende missiegebieden op eind 1930).

BOEKENSCHOUW.

De Cultureele beteekenis van het onderwijs in Ned.-Indië. Rede van dr. N. A. C. Slotemaker de Bruine in het Indisch Genootschap op 27 Nov.

Geschiedkundige atlas van Nederland. De archipel en het Maleische Schiereiland in 1684, door dr. F. W. Stapel. Mart. Nyhoff, 1931.

Nederlandsche en Nederlandsch-Indische scheepsnationaliteit. Proefschrift van F. J. W. S. Sandbergen.

Mededeelingen van het Centraal kantoor voor de Statistiek van N.-I.? (waarin o.a. Onderwijsstatistiek van N.-I. over het schooljaar 1929—1930, welke tevens het 2de deel vormt van het Alg. Onderwijsverslag 1929—1930; De invoer van rijst in de buitengewesten, door ir. G. C. W. Chr. Tergast.

West-Indische Kalender Op initiatief van de West-Indische Kamer, uitg. door de Amsterd. Boek- en Steendrukkerij v.h. Ellermans, Harms en Co., 13de jaargang.

De Scheepvaartbescherming in Nederland en Ned.-Indië, door J. A. Kok. Proefschrift. N.V. Leidsche Uitg. Mij.

Hindoe-Javaansche geschiedenis, door dr. N. J. Krom, 2de Herz. druk. M. Nyhoff. Uitgeg. door het Kon. Inst. voor de taal-, land- en volkenkunde van N.-I.

De Gereformeerde kerk op Formosa of de lotgevallen eener Handelskerk onder de O.-I.-Compagnie 1627—1662, door W. A. Ginsel. Proefschrift. f 2.50. Boek en Steendr. P. J. Mulder & Zn. Leiden. Daarin treffen we drie stellingen aan op Suriname betrekking hebbend. Stelling V luidt: De bewering van G. J. Staal, dat de eerste zendingspoging in Suriname, nadat het land onder Nederlandsch bestuur was gekomen, door een groep Labadisten werd ondernomen, berust op een fabel (zie Staal, Ned. Guyana, blz. 143).

Stelling VIII handelt over het godsdienstonderwijs en stelling IX over: koloniale verordeningen.

Suriname

Wij zullen niet ingaan op het geschrijf in de dagbladen over het oproer in Suriname, maar het rapport van den Gouverneur afwachten. Alleen willen wij hier de aandacht vestigen op een artikel van den heer A. A. Dragten, redacteur van het blad „Suriname", lid der Koloniale Staten, door den Gouverneur belast met de regeling van den steun, welke aan goudzoekers zou worden verleend. Het artikel komt voor in het nummer van 11 December. Wij ontleenen daaraan het volgende:

„28 October 1931. Die dag zal met vette letters geschreven staan in de annalen van Suriname, omdat op dien dag de grootste opruiing heeft plaats gehad, welke geleid heeft tot een baldadig optreden van het grauw als nooit te voren gebeurd.

Op een vergadering dien dag belegd door enkele personen, die zoo maar optraden als bestuursleden van den Surinaamschen Volksbond, werden èn het Bestuur

en het Steun-Comité beschuldigd dat niets gedaan werd om den nood van de werkloozen te lenigen.

De aanval tegen Bestuur en Steun-Comité was voornamelijk gegrond op de gedane toezegging, dat steun zou worden verleend aan allen, die gebruik wilden maken van het vrije en kostelooze onderzoek naar goud op de terreinen daarvoor opengesteld.

Uitgeschreeuwd werd er dat honderden en honderden werkloozen met ongeduld wachtende waren op dien steun om al dadelijk het binnenland in te trekken, ten einde te trachten zich een bestaan te verschaffen met de goudwinning.

Men wilde niet langer wachten, geen dag en geen uur en daarom in optocht zich begeven naar den Gouverneur om man tegenover man te staan en te vragen wat hij met hen voor had".

De heer Dragten wil niet terugkomen op wat na afloop van de vergadering is gebeurd; alleen wil hij aantoonen dat die schreeuw van enkele woordvoerders op de bewuste vergadering om werk voor de werkloozen buiten de massa omging.

En dan geeft de heer Dragten een verhaal van zijne ervaringen als leider van dit steunwerk:

„Bedroevend was de uitkomst; instede van honderden kwamen slechts enkelen opdagen om geholpen te worden.

De heeren uit Curaçao teruggekeerd, die ook luide riepen om openstelling van het binnenland voor vrij en kosteloos onderzoek naar goud met steun van het Land, bleven, nu zij de kans daartoe hadden, allen weg. „Met uitzondering van den heer L. verscheen er niet één"......

....„Blijkens een opgave van de Arbeidersbeurs waren tot 18 November ingeschreven als werkloozen 352 gouddelvers en 265 personen, die ook in aanmerking zouden kunnen komen om met steun van het Land hun geluk te beproeven in de goudvelden. Van die ruim 600 personen zijn maar 25 vertrokken"....

De heer Dragten eindigt zijn belangwekkend artikel aldus:

„De nood is hoog en wanneer gevraagd wordt naar leniging van dien nood door op te eischen de eerste levensbehoeften met de bedreiging dat met alle middelen aan dien eisch kracht zal worden bijgezet, dan is de duidelijke bedoeling geweest, niet om te vragen naar werkverschaffing, doch wel naar werkloozenuitkeering. Dat was dus de inzet van de betooging van de vergadering der werkloozen, uitgegaan van hen die uit Curaçao terugkeerden.

In Suriname zou elke werkloozenuitkeering inplaats van een uitkomst voor velen, een ramp worden voor de geheele gemeenschap."

De heer Dragten licht deze verklaring niet toe.

***

„*De West*" van 18 Dec. schrijft:

Van een expeditie van vier man, die in November naar de Sarakreek trok, met vergunning kosteloos naar goud te zoeken, is de leider dezer dagen teruggekeerd met ruim honderd gram goud.

***

In hun verslag over het ontwerp tot mogelijkmaking van het éénmansbedrijf in balata, verklaren de Koloniale Staten met de strekking van het voorstel accoord te gaan. Zij meenen echter, dat de omstandigheden op dit oogenblik buitengewoon ongunstig zijn en in geen geval de menschen mogen worden aangemoedigd om thans dit bedrijf ter hand te nemen, waar de afzet van het product geheel onzeker is. Van te verleenen steun aan bleeders om naar het binnenland te gaan, zooals geschiedt met goud, zal dan ook geen sprake kunnen zijn. Wel meenden sommige leden, dat het aanbeveling zou verdienen om de vergunningen voor goud en balata te combineeren.

***

Op Moengo wordt op dit oogenblik slechts vijf dagen in de week gewerkt, met een werkdag van acht uren. Een toeneming der bauxietverschepingen zal vermoedelijk niet dadelijk leiden tot uitbreiding van de arbeidsmacht aldaar, maar tot meer werkdagen en meer werkuren.

***

De Koloniale Staten van Suriname hebben in spoedbehandeling met twee stemmen tegen een ontwerp aangenomen, waarbij de invoerrechten met tien opcenten worden verhoogd.

„*De West*" van 1 December vertelt hoe het ontwerp tot stand is gekomen:

„Zaterdagmorgen werd bij de leden der Koloniale Staten een enveloppe bezorgd, bevattende „geheime" stukken. De inhoud bestond o.m. uit een getikt ontwerp tot tijdelijke versterking der middelen, met memorie van toelichting van den gouverneur.

Het ontwerp werd Maandagmiddag vier uur in een comité-vergadering der Koloniale Staten onderzocht. Om half zeven diende de commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren Snellen, de Miranda en Samuels, het eindverslag in bij den gouverneur. Om acht uur denzelfden avond volgde een openbare vergadering, waarin het ontwerp werd aangenomen. Onmiddellijk daarna werd in de vergadering het gedrukt Gouvernements Blad rondgedeeld, waarbij de verordening werd afgekondigd, met ingang van heden.

Waartoe zulk een spoed?

Wanneer vooraf aangekondigd wordt, dat de invoerrechten zullen worden verhoogd, ontstaat er natuurlijk een wedstrijd om nog zooveel mogelijk goederen in te klaren vóór de verhooging wordt afgekondigd. De kapitaalkrachtigen zullen daarbij den grootsten voorraad kunnen inslaan. Niet alleen wordt daardoor het doel van de verhooging (versterking der middelen) tot zekere hoogte gemist, maar juist de minst kapitaalkrachtige handelaren komen daardoor in een ongunstige positie te verkeeren.

Het is daarom wenschelijk, dat zulk een verhooging zoo snel mogelijk wordt afgekondigd, opdat er zoo min mogelijk gelegenheid zij tot ontduiking. De Staten, of althans de meerderheid van het college, heeft dit aldus opgevat en met het bestuur medegewerkt om de verhooging snel tot stand te doen komen."

***

Een inzender in „*De West*" van 4 December schrijft naar aanleiding van het bovenstaande:

....„Het heeft in breede kringen van den handel wrevel en ontstemming teweeg gebracht, dat in de eerste plaats het Bestuur maar weer eens gegrepen heeft naar het middel van verhooging van invoerrechten, die men de billijkste noemt. Juister ware te spreken van de gemakkelijkste.

Uit niets blijkt, dat men ook maar de moeite heeft genomen, heffingen van anderen aard in overweging te nemen."

De schrijver somt dan eenige andere heffingen op, die in overweging genomen hadden kunnen worden. Het zou niet van humor ontbloot zijn, indien de Gouverneur zich haastte van die aanwijzing een dankbaar gebruik te maken.

***

Paramaribo moet een gezonde stad zijn. Niet lang geleden maakten wij melding van een jubileum van een vrouw die onder de bloemen haar 90sten verjaardag vierde. En nu weer moeten wij een niet alledaagsch jubileum vermelden. Een echtpaar dat zich 57 jaren geleden uit Britsch-Guiana in Suriname vestigde, vierde op 30 November zijn 60-jarige echtvereeniging. Naar de foto die wij ontvingen, zien de beide veteranen — als men die uitdrukking ook voor een vrouw mag gebruiken — er nog uitstekend uit. De bloemenweelde getuigt van de groote belangstelling.

***

,,*Het Vaderland*'', dat steeds groote belangstelling toont voor de vruchtencultuur in Suriname, brengt in het nummer van 24 December een artikel onder het hoofd ,,*Suriname kan met 5 millioen gered worden*''.

De redder zou n.l. zijn een groote bacovencultuur.

De Gouverneur en de directeur van den cultuurtuin, prof. Stahel, zien nu ook de mogelijkheid van het plan in. De Gouverneur zal het plan bij den Minister steunen.

De bedoeling is de Congo- en de dwergbacoven aan te planten.

De Surinaamsche Landbouwvereeniging gaf *f* 3000.— voor het aanleggen van proefvelden dwergbacoven (Cavendish).

Daar men er op moet rekenen dat hoogstens 60 pCt. van den oogst voor verzending geschikt zal zijn, moet er een fabriek komen om de rest voor export geschikt te maken in den vorm van gedroogde bacoven, enz.

Onze ruimte laat niet toe op het plan in zijn geheel in te gaan. Het lijkt ons goed opgezet.

Alleen zouden wij in overweging geven nog eens in het klein een proef te nemen met de Gros-Michel, de soort die in Amerika en in Europa het meest in trek is.

***

De N. R. Ct. van 31 Dec. schrijft in het overzicht over 1931:

,,Voor Suriname zal het jaar 1931 wel onvergetelijk blijven door de gebeurtenissen van 28 en 29 October. Het heeft overigens met andere jaren weder velerlei teleurstellingen op landbouwgebied gemeen. De crisis in het balatabedrijf ontnam het land alweder een lichtpunt. De koffiecultuur kon zich alleen door bijzondere tegemoetkomingen van de overheid eenigszins staande houden. De vrije emigratie van Javanen, nauwelijks begonnen, vond een door werkloosheid verontrust land, dat de eigen bevolking ternauwernood arbeid kan verschaffen. Deze heeft nu voor 1932 haar hoop gericht op de vondst van het eeuwig lokkende goud. Moge dit ook verkregen worden langs de beide andere wegen, thans getraceerd: de ontwikkeling van de bacoven-cultuur en de mechaniseering van den rijstbouw.''

Curaçao

Mevrouw Van Grol—Meijers. †

In den ouderdom van 62 jaar is 30 Dec. l.l. te 's Gravenhage overleden mevr. Johanna v. Grol—Meijers, ridder in de orde van Oranje Nassau.

Aan *Het Vaderland* ontleenen wij in hoofdzaak het volgende:

Mevrouw van Grol was de echtgenoote van den heer G. J. van Grol, die gedurende 17 jaar gezaghebber is geweest van het eiland St. Eustatius. Zij heeft zich in die jaren buitengewoon verdienstelijk gemaakt voor de bewoners van het eiland. Mevrouw van Grol heeft o.a. een herbarium der Statiaansche flora aangelegd ten behoeve o.m. van het Koloniaal Instituut te Amsterdam en van de Utrechtsche Universiteit. Wegens haar verdienste ten aanzien van het Koloniaal Landbouwmuseum, huldigde men haar als donatrice daarvan.

In zijn bekend werk nam Dr. H. van Capellen van haar hand een folkloristische bijdrage van St. Eustatius op. Zij behartigde ook de beginselen van het Algemeen Nederlandsche Verbond in haar woonplaats.

De overledene heeft zich mede in andere opzichten als een zorgzame vrouw voor de bewoners van het kleine Nederlandsche eiland betoond. Altijd was zij gereed om te helpen; zij was een voorbeeld voor haar omgeving.

Wanneer vreemdelingen op het eiland kwamen, heeft zij hen steeds met voorkomendheid ontvangen en aldus den Nederlandschen naam hoog gehouden. Haar benoeming tot ridder in de orde van Oranje Nassau was een welverdiende onderscheiding voor een goed besteed leven. Haar overlijden zal ook door de bewoners van het eiland met oprecht leedwezen worden vernomen.

2 Januari is haar stoffelijk overschot op de begraafplaats Oud Eik en Duinen ter aarde besteld.

Bij de plechtigheid hebben o.a. de laatste eer bewezen: jhr. J. O. de Jong van Beek en Donk, oud-gouverneur van Curaçao, C. G. de Haseth, oud-directeur van de Curaçaosche Bank, C. Satius Muller, oud-administrateur van Financiën van Curaçao, dr. H. Ferguson, oud-stadsgeneesheer aldaar en oud-lid van den Raad van Bestuur van Curaçao, dr. L. M. Rollin Couquerque, administrateur bij het dep. van Koloniën, ing. G. Statius Muller, E. C. Brusse, gep. majoor O.I.L., J van Binsbergen, hoofdambtenaar van „Centraal beheer", E. C. C. W. L. baron van Heeckeren van Brandsenburg, 1e luitenant plaatselijk adjudant, D. A. Holtz, oud-accountant, dr. Hankes Drielsma en verschillende dames.

Nadat allen bloemen op de kist hadden gestrooid en fraaie kransen als laatste hulde op het graf waren neergelegd, heeft de echtgenoot van de overledene voor de deelneming bedankt.

Apuntaciones biograficas.

Het werk van den heer Hoyer, a historical chart, heeft ons herinnerd aan de toezegging, door een ander Curaçaoenaar op geschiedkundig gebied gedaan. Het is reeds 4 jaar geleden, dat de heer Jorge B. Suarez ons onder bovenstaande titel een werk heeft toegezegd met biografische bijzonderheden omtrent alle vooraanstaande Curaçaoenaars tusschen 1827 en 1927. Wellicht is dit werk haast voltooid. Ongetwijfeld zal het een schat van gegevens bevatten.

Monseigneur Verriet.

Op 6 Jan. l.l. heeft te Venray de bisschopswijding van mgr. Verriet, tit. bisschop van Eleutherna plaats gehad, in tegenwoordigheid van den commissaris der Koningin in Limburg en van vele kerkelijke hoogwaardigheidsbekleeders. Eerst omstreeks Paschen wordt mgr. Vuylsteke's opvolger in Curaçao verwacht.

Uit den Verren Vreemde

Japan in China.

Ons zijn eenige pas verschenen brochures toegezonden, die de strekking hebben het Europeesche publiek inzicht te geven in de van Chineesche zijde uit te brengen protesten tegen het optreden van Japan in Mantchoerije. Wij kunnen in deze rubriek geen uitvoerige weergave opnemen van den inhoud, maar meenen de lezers, die over de zoo actueele kwestie wat meer willen weten, een dienst te bewijzen door van dien inhoud toch een overzicht te geven en door de adressen te vermelden, tot welke zij zich voor ontvangst van de brochures kunnen richten.

Wij beginnen met het laatste:

Koo Min Tang, Binnen Bantammerstr. 11, Amsterdam-C. en Comité de la Colonie Chinoise en Europe, 81 Rue Monge, Paris-5e.

De eerste brochure (27 blzd) is getiteld: Sino-Japanese relations. Historical and juridical survey of the period 1871 to 1931. Zij behandelt: 1e. Het Chin.-Jap. tractaat van 13 Sept. 1871; 2e. De annexatie van de Lioe Kioe-eilanden door Jap.; 3e. Voorloopige bezetting van Formosa door Jap.; 4e. De worsteling om Korea (1875—1884); 5e. De Tientsin conventie van 1885; 6e. De Chin-Jap. oorlog en het verdrag van Simonoseki (1894—95); 7e. Formosa overgegeven aan Jap.; 8e. Annexatie van Korea door Jap.; 9e. Jap. concentreert zijn krachten op Mantchoerije; 10e. Chin-Jap. onderhandelingen betreffende Mantchoerijesche spoorwegen; 11e. De Chientou-kwestie. De Foechoen en Yentai mijnen; 12e. Japan bezet Kiautchoe (1914); 13e. De 21 vragen; 14e. De verdragen en conventies van 25 Mei 1915; 15e. Het programma van de Vereeniging de Zwarte Draak; 16e. De Nishihara-leeningen en hare gevolgen; 17e. De anti-Chineezen progroms van 1923.; 18e. Jap. bezet bezet andermaal Tsingtau (1927). Het Tsinanfoe-incident (1928); 19e. Dood van Chang-Tso-Lin; 20e. Gebeurtenissen in 1931. Het Wang Pao Chang-incident; 21e. Jap. militaire bezetting van Mantchoerije.

Het geheel is een Engelsche vertolking van een Duitsche uitgave van de „Liga für Vaterlandsverteidiging der Chinesen in Deutschland". Eigenaardig is dat in deze vertaling de paragrafen 3, 4, 13, 16 zijn uitgevallen.

De tweede brochure (47 blzd.) meldt zich aldus aan: Les 21 demandes et les traités et accords du 25 Mai 1915 entre la Chine et le Japon. Textes et documents.

Na een vrij uitvoerig inleidend historisch overzicht komen achtereenvolgens aan de beurt: 1e. 3 Dec. 1914. Eerste instructies van Hioki; 2e. 18 Jan. 1915. De 21 vragen van Japan; 3e. 7 Mei 1915. Het ultimatum van Japan aan China; 4e. 25 Mei 1915. Tractaten betrekking hebbend op Shantoeng, Zuid-Mantchoerije, Binnen- Oost-Mongolië en wisseling van nota's tusschen China en Japan. De texten zijn uitvoerig weergegeven, dan volgen nog: 5e. Verklaringen van de verschillende delegaties ter conferentie van Washington, betreffende de kwestie der 21 vragen.

Het derde boekje: Le mémoire Tanaka (43 bldz.), dat ook een uitvoerig gesteld titelblad heeft. Mémoire présenté à l'Empereur du Japon, le 25 Juillet 1927, par le premier ministre Tanaka, exposant les grandes lignes d'une politique énergique en Mandchourie et en Mongolie. Het stuk wordt gegeven als vertaling van het oorspronkelijk document. Van Japansche zijde is de echtheid ervan ontkend en is van een verzinsel gesproken. De vertaler wil wel aannemen, dat er bij het overbrengen eenige vervorming voor Europeesch gebruik kan hebben plaats gevonden, maar in 't groote geheel is de memorie geen verzinsel.

De voormalige minister-president heeft zich in veelzijdige beschouwingen verdiept. Hij wil bepleiten dat Mantchoerije en Mongolië geen Chineesche gebieden zijn en dat Japan recht en plicht heeft daar op te treden. Hij bespreekt het aanmoedigen van Japansche immigratie in Korea. Bij de spoorwegplannen spreekt hij over het nieuwe Japansche vasteland en werkt hij een ontwikkelingsschema daarvoor uit. Kan men zijn gedachtengang terug vinden in het gebeuren van dezen tijd, daarentegen heeft Japan thans juist den gouden standaard los gelaten, waarvan Tanaka de noodzakelijkheid had uiteengezet. Hij heeft 't verder ook even over het Verdrag der 9 mogendheden, dat momenteel door Amerika weer aan de orde is gesteld. Daarna behandelt hij de Spoorweg Mij. van Z.-Mantchoerije, in verband met de ijzer, petroleum, zwavel, sulfaat, magnesium en aluminium voorraden, welke in Mantchoerije op ontginning wachten.

Men ziet, een veel omvattende memorie, die Japan op rijkdommen wijst, en zijn recht daarop bepleit. 't Is, als men dit leest, alsof Tokio sedert 1927 op den uitkijk heeft gestaan om te doen wat de legers van generaal Honjo thans volbrengen.

Maar 't is een Chineesche publicatie.

Uit de door Japan in de laatste vijf maanden verzonden nota's, weet men dat Japan de handelingen beschouwt als uitgelokt door de in Mantchoerije heerschende toestanden, waar een groot aantal zijner onderdanen gevestigd is.

Aan dit alles is vernieuwde actualiteit gegeven door de gebeurtenissen van den dag. Op twee plaatsen in Mantchoerije is door Japanners hardhandig opgetreden tegen een officieele Amerikaansche persoonlijkheid, en de voorwaartsche beweging der Japansche troepen is tot Sjanghaikwan voortgezet, d.i. tot het uiterste punt aan de Golf van Petchili, dat nog als Mantchoerijesch gebied kan worden aangemerkt. Europeesche ondernemingen hebben daar groote belangen. China is zijn politiek getrouw gebleven; het trekt zijn troepenmacht terug, en heeft andermaal bij den Volkenbondsraad protest aangeteekend. De V.B.-raad blijft ook op den ingeslagen weg voortgaan (juister: stilstaan). Hij zal weer bijeenkomen. Maar de Vereenigde Staten wenschen nu, naar het schijnt, meer te willen doen. Zij hebben eerst de personen-kwestie bij Japan aanhangig gemaakt. Hiervoor is Tokio blijkbaar bereid genoegdoening te geven. Maar de Ver. St. hebben nu tevens te Tokio een protest ingediend tegen het eigenmachtig met de verdragen spottende optreden van Japan, en zij hebben hiervan mededeeling gedaan aan de mogendheden, die medeonderteekenaars van deze verdragen zijn geweest, o.a. ook Nederland. Japan heeft reeds kunnen vernemen, dat Frankrijk en Engeland er niets voor voelen, als leden van den Volkenbond, nog mee te doen aan een actie buiten hetgeen door den V.B.-Raad gedaan is of zal worden. Tokio heeft beleefd aan de Ver. St. geantwoord, dat het de ingezette beweging niet meer kan stuiten of staken.

Voegt men aan deze berichten toe, dat de bewondering, welke China verdient voor het nauwgezet nakomen van zijn plicht als V.B.-lid bij dreigend oorlogsgevaar, bij velen verloren gaat in de bewondering van Japan's politiek inzicht, bewondering, die zelfs zóó ver gaat dat zij het optreden van Japan in het belang van China zelf acht, dan is 't te verklaren dat de Chineezen in Europa pogingen doen om hier de publieke opinie door voorlichting hunnerzijds het standpunt van China duidelijk te maken. Als zoodanig verdienen de drie door ons ontvangen brochures bijzondere aandacht.

Van onze Adverteerders.

CENTRAAL THEATER, DEN HAAG, Lange Poten 41.

MAURICE CHEVALIER

in „EIN WALZERTRAUM",

een Ernst Lubitsch productie met Claudette Colbert, Charles Ruggles, Miriam Hopkins.

„Es gibt nur a Kaiserstadt, es gibt nur a Wien!" en niemand is deze overtuiging heiliger toegedaan dan luitenant Niki, de kranigste officier van Zijne Keizerlijke Majesteit. Hij vindt het leven prachtig, maakt zich geen zorgen over den dag van morgen en wijdt zijn vrijen tijd vol ijver aan de mooie Weensche vrouwen.

Zijn laatste liefde is Franzi, „stehgeigerin" van een dames-kapel. Eigenlijk had zijn vriend Max zich oorspronkelijk voor de schattige musicienne geïntresseerd, maar het was de onweerstaanbare Niki niet moeilijk gevallen, haar voor zich te veroveren.

Het behaagt het onberekenbare toeval, dat de Koning van Flausenthurm het in zijn hoofd haalt, zijn neef, Keizer Franz Joseph te bezoeken. Flausenthurm is maar een peuterlandje, wat niet wegneemt, dat de Koning en zijn dochter Anna, uitermate trotsch zijn op hun heerschers-waardigheid. Zij worden in Weenen met militaire eer ontvangen en luitenant Niki commandeert de eere-compagnie. Maar zijn gedachten zijn bij Franzi en als hij haar aan den overkant van de straat in het oog krijgt, lacht en knipoogt hij tegen haar, juist op het oogenblik, dat de Koning en Prinses Anna voorbijrijden. De kleinsteedsche Prinses denkt dat Niki's knipoogje haar gold en is buiten zichzelf over deze Majesteits-schennis. Zij eischt disciplinaire bestraffing van den schuldige. Niki krijgt bevel zich voor de vorstelijke gasten te verantwoorden. De Koning en zijn gevolg zijn in een handomdraai door Niki „gecharmeerd" en het hart van de Prinses wint hij met het smoesje, dat hij zoo onder den indruk was van haar schoone verschijning, dat hij niet meer wist wat hij deed. Niet alleen dat Prinses Anna hem vergeeft, hij krijgt zelfs de vereerende opdracht gids voor de Koninklijke familie te spelen. Na afloop van zijn vervelende dagtaak vliegt hij in de verlangende armen van Franzi, die beter met hem weet om te gaan, dan de onnoozele en slecht gekleede Prinses. Maar de fladderende luitenant beseft nog niet wat hem boven het hoofd hangt: Anna heeft zich halsoverkop in hem verliefd en weet haar vader's toestemming voor een huwelijk af te persen. Daar ook de Keizer met het idee ingenomen is, is er voor Niki geen ontkomen aan — in pracht en praal wordt het huwelijk voltrokken, dat hem tot toekomstig Prins-Gemaal van Flausenthurm maakt.... en Franzi moet haar geliefde opgeven.

Nagekomen Berichten.

Leden van „Oost en West"

Doet Uwe inkoopen bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad" door adverteeren steunen. Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.". Ook daarmede steunt gij de belangen van de Vereeniging.

Tot Anna's verdriet maakt Niki geen gebruik van zijn rechten als echtgenoot. Hij bekijkt zijn stijf, kleinsteedsch vrouwtje ternauwernood en zoekt ver van de huiselijke haard aangenamer gezelschap. Franzi treedt met haar kapel in Flausenthurm op en dol-gelukkig hervat hij zijn teedere betrekkingen tot haar. Natuurlijk duurt het niet lang voordat Anna weet wie haar rivale is. Zij laat Franzi ten paleize ontbieden, om het uit te vechten. Na een van tranen doordrenkte jaloezie-scène verzoenen de meisjes zich en de goedhartige Franzi besluit Anna te helpen. Daar Niki voor haar toch maar een episode kan zijn, geeft ze zich gewonnen en onderwijst Anna grondig in de kunst, een man te boeien. Het provinciale gansje verandert onder haar leiding in een moderne, fascineerende vrouw en Niki moet eindelijk en vol vreugde toegeven, dat zijne gemalin het vrouwentype geworden is, dat hem aantrekt. Laten we hopen, dat hun huwelijk verder slechts harmonie en geluk gekend heeft.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's Gravenhage.

Contributie-betaling.

Leden en begunstigers worden beleefd verzocht de contributie over 1932 per postgiro onder **No. 135129** te willen voldoen aan den secretaris-penningmeester van de afdeeling 's Gravenhage van de Ver. „Oost en West", Jacob Hopstraat 12 alhier. Ook bestaat gelegenheid de contributie aldaar contant te storten.

Nà 15 Januari a.s. zal per post over de contributie worden beschikt, verhoogd met **15** cent voor inningskosten.

De Secretaris-Penningmeester,
J. C. BAUDOIN.

Afdeeling 's Gravenhage.

Op Woensdag 27 Januari 1932, des avonds 8 uur, zal in de groote zaal van den Dierentuin te 's Gravenhage, de bekende mooie film „Tropisch Toerisme" worden vertoond, met inleiding door den heer L. D. Petit en muzikale begeleiding, voor de leden der Haagsche afdeelingen van Het Algemeen Nederlandsch Verbond en van de Vereeniging „Oost en West", de leden der Pullman-Club te 's Gravenhage en genoodigden.

De leden van „Oost en West" hebben op vertoon van hun lidmaatschapskaart recht op vrijen toegang (met gelegenheid tot plaatsbespreking bij den Dierentuin op 25, 26 en 27 dezer van 10 uur v.m. tot 4 uur n.m. à *f* 0.10 per persoon) voor zichzelf en één huisgenoot.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

Afdeeling Apeldoorn.

1e. Het telefoonnr. der afdeeling nr. 1358, verandert binnenkort in **4027.**

2e. De goedkoopste wijze van contributie betalen en innen voor de afd. is overschrijving op nr. **93038.**

3e. Jaarvergadering der afd.: Dit jaar op Zaterdag 6 Februari 1932; 's namiddags 3½ uur in de kleine zaal van „La Bordelaise".

4e. Donderdag 11 Februari in „Minerva": „Rotterd. Lloyd", „Onze Vloot", „Oost en West", „Hoe de Dempo gebouwd werd", waartoe leden en begunstigers zullen worden uitgenoodigd.

5e. In April een avond over „De West".

6e. Het bestuur hoopt op een flinke belangstelling voor haar plan: „Een Excursie naar Waalhaven en Rotterd. Lloyd in den zomer.

7e. Dat ook leden en begunstigers krachtig propaganda en de leden werving ter hand zullen nemen.

De Secretaris-Penningm.,
J. C. BAARS,
Jagersweg 42.

Groningen en Ommelanden.

Op Donderdag 28 Januari a.s., des avonds 8 uur, zal de heer Th. van Erp, in de commissiezaal der Harmonie een *voordracht met lichtbeelden* voor onze leden en begunstigers houden. Onderwerp: *De Boroboedoer.*

Wij vestigen de aandacht van onze leden hierbij op dit hoogst belangwekkend onderwerp, dat vooral ook in wetenschappelijke kringen groote belangstelling zal wekken. De heer van Erp is hier geen onbekende. Een 15-tal jaren geleden trad deze begaafde en tot oordeelen bevoegde spreker, gedurende de Indische week voor onze afdeeling voor een stampvolle zaal op.

Wij hopen, dat ook ditmaal de Commissiezaal weer te klein moge zijn.

Entree voor leden met één huisgenoot(e) en donateurs voor zich persoonlijk *vrij.*

Niet-leden *f* 1,— per persoon; leerlingen van middelbare scholen *f* 0,50.

Kaarten in voorverkoop bij het Reisbureau Kruize. Plaatsbespreking in de Harmonie.

De Secretaris,
J. FRANKE.

Groningen en Ommelanden.

Algemeene vergadering van leden op Zaterdag 16 Januari a.s., des n.m. 4 uur, in de Harmonie.

Agenda:
1. Opening.
2. Notulen.
3. Jaarverslag v. d. Secretaris.
4. Verslag v. d. Kascommissie.
5. Benoeming leden kascommissie 1932.
6. Benoeming voor 1 lid van het H. B. wegens bedanken van den heer J. Franke.
7. Bestuursverkiezing wegens periodieke aftreding van de heeren Jhr. Mr. W. W. Feith en J. Franke (beide herkiesbaar, doch de heer Frank wenscht zijn mandaat als secretaris-penningmeester neer te leggen).
8. Rondvraag.

HET BESTUUR.

Groningen en Ommelanden.

Contributiebetaling 1932.

Onze leden en begunstigers worden beleefd verzocht de contributie over 1932 op postgiro No. 70435 te storten (penningmeester der afdeeling) of contant te voldoen aan mijn adres Nassauplein 11a.

Na 15 Januari a.s. zal per quitantie over de contributie beschikt worden met verhooging van *f* 0,15 voor inningskosten.

De Penningmeester,
J. FRANKE.

Afdeeling 't Gooi (zetel Hilversum).

Deze afdeeling is overgegaan tot de instelling van een Informatie-bureau, dat zich ten doel stelt:

1e. om hen, die voornemens zijn naar Nederl.-Oost- of West-Indië te vertrekken, alle door hen, in verband hiermede, gewenschte inlichtingen te verstrekken;

2e. om aan personen die, uit genoemde landstreken in Nederland verwacht of hier te lande reeds aangekomen en voornemens zijn om zich tijdelijk of definitief in het Gooi te vestigen, alle door hen benoodigde informaties te verschaffen, bijvoorbeeld met betrekking tot pensions, koop of inhuur van huizen, ter zake onderwijs-inrichtingen en wat dies meer zij.

Bestuur: G. A. van Seventer, Sophialaan 20, voorzitter; mejuffr. B. J. van Maarseveen, Zonnelaan 16, Vice-Voorzitster; de H.H. J. H. Stocksmeier, Pr. Julianalaan 13, 1e secretaris en A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, 2e secretaris, allen te Hilversum.

Veertien leden der Vereeniging hebben zich bereid verklaard om, puttend uit hunne practische ervaring, opgedaan in ambt of beroep, aan belanghebbenden die voorlichting te verschaffen, welke een ieder hunner in zijne bijzondere levensomstandigheden zal blijken noodig te hebben.

Het Bestuur v.h. Informatiebureau.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Informatie-Bureau.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad *f* 0.25 „Curaçao", naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welker secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatiën omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

Aan de Besturen der Afdeelingen.

(Artikel 5 Huishoudelijk Reglement)

Elk afdeelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 20en Januari aan het Hoofdbestuur een alphabetische naamlijst der leden van de afdeeling op 1 Januari, met vermelding van ieders contributie of bijdrage en adres, benevens een opgave van de bestuursleden met vermelding van functie en een opgave van ingestelde commissiën met vermelding der commissieleden.

Elk afdeelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1en Maart aan het Hoofdbestuur:

a. het verslag over het afgeloopen jaar, met vermelding van den toestand op 31 December van het vorige jaar en der resultaten welke verkregen zijn door inrichtingen door de afdeelingen in het leven geroepen;

b. eene geldelijke afrekening;

c. eene opgave van onderwerpen, welke de afdeeling op de jaarlijksche algemeene vergadering behandeld wenscht te zien;

d. een candidatenlijst, houdende opgave van een dubbeltal candidaten voor de mogelijke voor de afdeeling openvallende plaatsen in het Hoofdbestuur.

Dankbetuiging.

Aan hen die bij de jaarwisseling blijk gaven van hunne belangstelling, den dank van het

HOOFDBESTUUR.

VAN DE REDACTIE.

Jaargang K. W.

Complete jaargangen K. W. 1931 verkrijgbaar aan het Algem. Secretariaat der Vereeniging, Korte Voorhout 6 — ad *f* 1.50 p. j. Giro No. 14574.

K. N. I. L. M.-nieuws over November.

In aanmerking genomen, dat in November slechts 175 lijnvluchten werden uitgevoerd tegen 190 in October is het lijnvervoer over de afgeloopen maand ongeveer gelijk gebleven aan dat over October.

Behalve op aanvraag in Soerabaja werden in November geen rondvluchten georganiseerd.

In het geheel werden vervoerd 925 passagiers, als volgt verdeeld:

Batavia—Bandoeng	282
Bandoeng—Batavia	288
Batavia—Semarang—Soerabaja	104
Soerabaja—Semarang—Batavia	111
Batavia—Palembang—Singapore	29
Singapore—Palembang—Batavia	17
Singapore—Medan	6
Medan—Singapore	7
Batavia—Palembang—Pakanbaroe—Medan	32
Medan—Pakanbaroe—Palembang—Batavia	30
Rond- en speciale vluchten	19
	925

Aan post werden vervoerd 1455 K.G. of bijna 102000 brieven en aan goederen 4924 K.G.

Het bloemenvervoer van Java naar Singapore en Palembang toonde een welkome toename. Tusschen Singapore en Medan worden bloemen van boven Medan uitgewisseld tegen orchideeën van de Straits Settlements afkomstig.

In samenwerking met de stoomvaart maatschappijen werd voor passagiers, die met de mailbooten aankomen de gelegenheid geopend om nog vóór het meren der booten aan de kade te ontschepen en zoodoende nog de vliegtuigen van denzelfden morgen te halen voor Bandoeng, Semarang of Soerabaja. Hiervan werd reeds een dankbaar gebruik gemaakt.

Radiotelefoonverkeer met Indië.

Gedurende de maand December 1931 werden in het radiotelefoonverkeer met Ned.-Indië in totaal 223 gesprekken gevoerd, waarvan er 89 in Nederland en 134 in Indië werden aangevraagd.

Van de hier te lande aangevraagde gesprekken hadden er 62 betrekking op zakelijke- en 27 op familieaangelegenheden. Voor Indië bedroegen deze getallen 66 en 68.

In totaal werden 125 gesprekken in Nederland van huis uit gevoerd, waarvan in Nederland 49 en in Indië 76 werden aangevraagd.

In het radiotelefoonverkeer Europa—Ned.-Indië via Nederland werden in December in totaal 11 gesprekken gevoerd, n.l. met België 3, Engeland 6, Frankrijk 1 en Zwitserland 1.

In totaal werden 504 Kerst- en Nieuwjaarsgesprekken afgewikkeld, namelijk 130 van Nederland uit en 374 van Indië uit.

Het vorig jaar bedroeg het aantal afgewikkelde Kerst- en Nieuwjaarsgesprekken 489.

Ter overdenking.

Aan hen, die de Vereeniging „Oost en West", bij uiterste wilsbeschikking wenschen te bedenken, wordt daartoe de volgende vorm aanbevolen:

„Ik vermaak aan de Vereeniging „Oost en West", zetel Den Haag, waarvan de Statuten zijn goedgekeurd laatstelijk bij K. B. van 1 September 1927, No. 22, de som van ....
uit te keeren binnen .... maanden na mijn overlijden, vrij van alle kosten en rechten.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den W. K. A. baron van Lynden, voorzitter der afdeeling; en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeeling.

Prijsvraag Koninklijke Nederlandsche Jaarbeurs.

Op de prijsvraag, den 1en December 1930 uitgeschreven door den Raad van Beheer der Nederlandsche Jaarbeurs te Utrecht, luidende: „De Raad van Beheer der Nederlandsche Jaarbeurs verlangt een verhandeling over de ontwikkeling van tentoonstelling en jaarbeurs in de 19e en 20e eeuw en de functie van de jaarbeurs in het huidig handelsverkeer", zijn vóór 1 Januari 1932 vijf antwoorden binnengekomen, resp. onder de motto's: „Ab Jove Principium", „Luctor et emergo", „Indocti discant et ament meminisse periti", „Concentratie" en „'T is wijsheit sich naar tijtsgelegenheit te schicken".

De jury, bestaande uit de heeren dr. J. P. Fockema Andreae, burgemeester van Utrecht, prof. dr. N. J. Polak en prof. dr. Z. W. Sneller, beiden hoogleeraar aan de Nederlandsche Handelshoogeschool te Rotterdam, hoopt op den aanvangsdag van de aanstaande voorjaarsbeurs (15 Maart) haar oordeel bekend te maken.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig dat op 7 Jan. j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken werden 30 zakken luchtpost verzonden met een totaal gewicht van 235 K.G. 295 Gr. bruto en 213 K.G. 381 Gr. netto.

De zending bevatte 14114 brieven beneden 5 gram; 537 briefkaarten en postwissels; 3482 stukken zwaarder dan 5 gram; 1982 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; totaal 20115 stuks.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische postadministratie heeft het retourvliegtuig „Reiger" van den Holland—Indië-dienst 217 K.G. 570 Gr. post aan boord.

Namen en adressen der Afdeelings-secretarissen.

Amsterdam: L. D. Petit, Van Breestraat 21.
Amersfoort: Mr. E. H. Bergsma, Huygenslaan 7.
Arnhem: G. J. v. d. Heide, Benedendorpsweg 4, Oosterbeek.
Apeldoorn: J. C. Baars, Jagersweg 42.
Bergen op Zoom: J. H. W. Bruins, Wouwsche weg 144.
Breda: E. W. v. Vegchel, Ginnikenweg 119.
Curaçao (West-Indië) H. J. C. Bodenburg, Hellmund, Willemstad.
Deventer: Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., Singel 1.
't Gooi: A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, Hilversum.
Groningen: J. Franke, Nassauplein 11a, Groningen
Den Haag: J. C. Baudoin, Jac. Hopstraat 12.
Haarlem: H. P. Deinum, Van Hogendorpstraat 3.
Leiden: Mr. E. Rijke, Witte Rozenstraat 20.
Nijmegen: Mevr. M. R. S. Bleckmann—Hoogenstraaten, Berg en Dalsche weg 134.
Rotterdam: F. A. Vervloet, Westersingel 87.
Twente: J. J. Hansma, Groen van Prinstererlaan 37.
Utrecht: Mevr. L. P. v. d. Wijk—v. d. Haar, Hieronymusplantsoen 8.
H. J. Wolff, Paramaribo.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

L. J. Dijkstra, adm. ambt. b. h. B. B., Hanenburglaan 26, Den Haag.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

Mr. W. A. Struijk, adj.-inspecteur v. Fin., Oude Delft 152, Delft; J. C. J. de Bas, baas-ketel-scheepmaker bij het Mar. Etabl., Kalkoenstr. 6, Amsterdam; A. J. H. Offermans, wd. lid bij de Weeskamer te Medan, p. a. mevr. de wed. Geelen, Nijmegen; A. F. Koster, contr. 1e kl. b. d. P. T. T., Rietstraat 87, Almelo; ir. K. J. L. Kuiler, ingenieur 1e kl. bij de W. en 's Lands B. O. W., poste restante, Amersfoort; mr. C. Bakker, adj.-inspect. van Fin., p. a. Ned. Handel Mij., Amsterdam; F. J. de Jamaer, commies bij den Raad van Justitie te Batavia, Eschdoornstraat 55, Den Haag; mr. H. M. Kits van Heijningen, voorz. van de Landraden te Soekaboemi, Hazepaterslaan 4, Haarlem; mej. Th. J. R. Lamberts Thedens, comm. bij het kantoor van den Industr. Eigendom, Berkstraat 26, Den Haag; Ch. L. M. v. d. Bilt, ijker 1e kl. bij den dienst van het IJkwezen, Damstraat 60, Moerbeke (Waes); A. B. Schlette, commies-redacteur bij de Weeskamer te Medan, v. Weede v. Dijkveldstraat 37, Den Haag; P. A. M. Devolder, schoolhoofd bij het O. W. L. O., Buys Ballotstraat, Kloetinge; G. J. Beisier, controleur bij den Pandhuisdienst, Piet Heinstraat 98A, Den Haag; G. K. Zweedijk, boekhoudkundig ambt. 1e kl. bij den Gouv. Account. dienst, Stadionstraat 29II, Amsterdam; H. V. A. v. Heeteren, landbouwk. ambt. 1e kl., Hanenburglaan 150, Den Haag; E. J. Lidner, inspect. van den Arbeid voor de buitengewesten, Breestraat 122, Leiden; H. G. Meyer, Mulo-onderwijzer, Thomsonlaan 46, Haarlem; H. F. Visser, 1e commies bij de Algemeene Rekenkamer, Rozendaalscheweg 691, Arnhem; mevr. A. Th. Visser-v. Slooten, commies bij de algemeene Rekenkamer, Rozendaalscheweg 691, Arnhem; P. A. W. Elbers, inspecteur der Opiumregie, p. a. Ned. Handel Mij., Den Haag; mej. S. M. L. Schultz, 3e commies bij het hoofdbestuur van de P. T. T., Vondelstraat 50, Nijmegen.

ADRESVERANDERINGEN.

G. C. Bruin, pakhuis- tevens betaalmeester 2e kl. b.d. Bankatinwinning, v. Spilbergenstr. 96 I, Amsterdam-W.; R. G. J. Huisman, hoofdonderw. b.h. O.W.L.O. p.a. Grasstr. 7a, Rotterdam; J. A. L. Abrahami Melverda(de), archivaris b.h. Bezold.kant. Elsstraat 136, Den Haag; J. Horst, contr. 1. kl. B.B., Linnaeuskade 10 I, Amsterdam-O.; Mej. C. T. Bangert, t.r.gen. Rijken, comm. b.d. S.S. en Tr., p.a. mevr. Kessler-Beun, de Perponcherstr. 64, Den Haag; M. L. van Motman, mijnbouwk. opz. b.d. dienst v.d. Mijnb. Obrechtstraat 265A, Den Haag; W. H. Velders, tijd. wnd. contr. 1e kl. P.T.T., Winterkoningl. 4, Den Haag. A. M. v. d. Elst, res. v. Djember, Sportlaan 73, Den Haag; P. A. Marchant, pakhuis- tevens betaalmeester 2e kl., Bankatinw., Laan v. Meerdervoort 325, (benedenhuis) Den Haag; F. V. Vincent, ambt. 4e kl. (groep II) b.d. dienst der I. U. en Acc., Beukstraat 54, Den Haag; A. J. M. Koster, Kap. der Inf. (vliegenier), Beukelsweg 6A, Rotterdam; W. N. L. M. Allard, Lid der Alg. Rekenkamer, Haus Erika, Oborstdorf (Allgäu). Mej. W. L. Sonnemans, comm. b.d. Alg. Rekenkamer op Wachtgeld, p.a. Utrechtschestraat 340, De Bilt (Utrecht); Ir. Th. M. W. A. de Rozario, Ing. 1e kl. b.d. Waterstaat en B.O.W., p.a. Ned. Handel Mij. Den Haag; W. Goldman, gedipl. analist 1e kl., Dienst Volksgezondh., Edisonstr. 72, Den Haag; Ch. Karimoen, Indisch Veearst 1e kl., Koningslaan 13, Utrecht; E. J. Donk, 1e Luit. der Inf., Burg. Pastoorsstr. 46, Ginneken; F. Bradwolff, comm. 1e kl. P.T.T., Begoniastr. 293, Den Haag; S. J. Pieter, kantoorhoofd Res.-Kantoor te Palembang, Klimopstraat 178, Den Haag; Mej. H. J. Elbracht, 1e klerke b.h. Dept. v. O. en E., Voltastr. 34, Den Haag; W. Muller, Kap. der Inf., Monheimsallee 13, Aken, D.; J. G. van Dormolen, 1e. Luit. der Inf., p.a. Hollanderstr 9, Den Haag; Mej. C. E. Beaupain, comm. v.d. Belastingen, Geraniumstr. 251, Den Haag; J. M. Doeve, ambt. 2e kl., I. U. en Acc., Danckertstr. 47, Den Haag; C. B. G. M. Henneveld, ontr. 2e kl. P.T.T., Hobbemai06 III, Amsterdam-Zuid; F. K. O. de Korte, griffier 1e kl. b.d. Landsraad te Madioen, 2e Sweelinckstr. 216a, Den Haag.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank,
Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam

		4 Jan. 1932	11 Jan. 1932
Aandeelen	Koloniale Bank	55	57½
„	Ned. Ind. Handelsbank .	57½	58¾
Cert. aand.	Ned. Handel Mij. . .	74¾	75½
Aandeelen	Alg. Exploratie Mij. . .	62	68
„	Kon. Petroleum Mij. . .	108½	112½
„	Rubber Cult. Mij. A'dam.	44	48¼
„	Ned. Ind. Suiker Unie .	83	85
„	Ned. Scheepvaart Unie .	61⅞	65⅝
„	Handelsverg. A'dam . .	173¾	177
„	Deli Batavia Mij. . . .	127¼	135
„	Deli Maatschappij . . .	169¾	176
„	Senembah Mij.	190	201
„	Deli Spoor	57	59
„	Ned. Ind. Spoorweg Mij.	64	60 B
„	Philips Gloeil. (nieuwe) .	86¾	89
Cert. aand.	Margarine Unie . . .	88⅝	102¾

Wisselkoersen	Verkoop
Londen	8.42
New York Cable	2.49¼
Berlijn	58.75
Parijs	9.77½
Brussel (Belga)	34.60
Zurich	48.60
Weenen	35.25

Mutatiestaat van 6 tot 13 Januari '32

Nieuwe Leden:	**Voorgesteld door:**
Mr. H. T. Obreen, Amsterdam, van Breestraat 80.	Secretaris Afd. Amsterdam.
Dr. J. W. Poser, Arts, Overveen, Julianalaan 74. (afdeeling Haarlem).	Eigen aanmelding.
Chr. H. van Brink jr. Wassenaar, Leidsche Straatweg 580.	Secretaris Afd. Den Haag.
Agence Legrand, Paris, 3 Place du Théâtre Français.	Eigen aanmelding.

Afschrijvingen:

H. Brandhof, Bussum, Florialaan 46.
Mevrouw C. M. Derksen—de Vries, Nijmegen, Staalmanstraat 4.
C. Kampman, Nijmegen, Fort Kijk-in-de-Potstr. 148.
B. L. Leopold, Utrecht, Albert Neuhuijsstraat 26.
L. A. de Graaff, Leiden, Hogewoerd 53.
P. van den Biggelaar, Breda, Ginnekenweg 44.

Adresveranderingen:

Mr. C. Bakker, Adj. Insp. v. Fin., van: Soerabaja, Ketoepastraat 15, naar: Amsterdam, p.a. Ned. Handel Mij., Vijzelstraat.
Prof. Dr. E. C. J. Mohr, van: Overveen, naar: Amsterdam, Scheldestraat 21 I. f 5.—.
Rectificatie: H. M. van Altena, Oud-Resident, thans: Haarlem, Jordensstraat 50.
Jhr. Mr. J. W. G. Boreel van Hogelanden, van: Velsen, naar: Bloemendaal, Arnoldlaan 1.
M. F. J. Heerma van Voss, van: Haarlem, naar: Heemstede, Binnenweg 116.
H. Timmer, van: Haarlem, naar: Kaban Djahé (S.O.K.)
L. M. Burg, Oud-O.-I.-Ambtenaar, Utrecht, van: Berkelstr. 32, naar: Rijnlaan 6. bis.
P. Cool, thans: Leider Pestbestrijding te Batavia-Centrum, p.a. Hoofdkantoor Volksgezondheid.